

February 2025 | HU

This page is also available in:

- ES
- BG
- CS
- DA
- EN
- DE
- ET
- FR
- EL
- GA
- HR
- IT
- LV
- LT
- MT
- NL
- PL
- PT
- FI
- RO
- SK
- SL
- SV

Available Languages:

VEZÉRCIKK

Bevezet?

Ahogy a tél vonakodva átadja helyét a tavasznak, az EGSZB dinamikus rendezvénysorozattal köszönti a márciust, a fiatalok és a civil társadalom hangját helyezve előtérbe.

A programsorozatot a 2025. március 13-án és 14-én, 16. alkalommal megrendezésre kerülő **A Te Európád, a Te szavad!** – ismertebb nevén YEYS – rendezvény nyitja, amelyen közel 100 fiatal vesz részt ifjúsági szervezetek, nemzeti ifjúsági tanácsok és középiskolák képviseletében, valamint 37 tanár az EU tagállamaiból, a tagjelölt országokból és az Egyesült Királyságból. Mindannyian egyedülálló tapasztalatokat szereznek majd, és együtt járulnak hozzá annak az Európának a kialakításához, amelyben élni szeretnének.

Ajánlásaik beépülhetnek az EGSZB néhány nappal később megrendezésre kerülő második Civil Társadalmi Hetébe, és alapul szolgálhatnak az ifjúság témájára összpontosító megbeszélésekhez, sőt, akár az európai intézmények magas szintű képviselőihez is eljuttathatják őket.

A 2024-es ígéretes kezdetet követően az idei Civil Társadalmi Hét március 17–21. között kerül megrendezésre, fő témája **A kohézió és a részvétel erősítése a polarizált társadalmakban**. A társadalmi instabilitás, a gazdasági recesszió és a széles körű elégedetlenség – különösen azok körében, akik úgy érzik, hogy nem hallják meg őket és lemaradnak – tovább mélyítette a társadalmi megosztottságot.

E sürgető problémák kezelése érdekében a **Civil Társadalmi Hét 2025** a civil társadalom szereplőinek sokszínűségét fogja össze Európából és Európán kívülről, egyedülálló platformot biztosítva a kritikus vitákhoz, a legjobb gyakorlatok megosztásához és a társadalmi kohéziót elősegítő és a demokratikus elkötelezettséget erősítő megoldások közös kidolgozásához.

Az idei program három fontos kezdeményezést fog össze: az **európai civil társadalmi szervezetek és hálózatok** (az EGSZB kapcsolattartó csoportjának panelbeszélgetései) arról folytatott vitáját, hogy egy európai civil társadalmi stratégia hogyan segíthetné elő a nagyobb kohéziót; az **európai polgári kezdeményezés napját** és szerepét a polarizáció elleni küzdelemben; valamint a **civil társadalmi díj díjátadó ünnepségét**. A civil társadalmi kezdeményezések kiválóságát jutalmazó 15. civil társadalmi díj témája az európai társadalom káros polarizációja elleni küzdelem. A díjazottak: Belgiumból a „Diversity” civil társadalmi szervezet, Franciaországból a „Reporters of Hope” és Szlovákiából a „Slovak Debate Association”. A sorrendet a díjátadó ünnepségen hirdetjük ki!

A **Civil Társadalmi Hét** időszerű platformként szolgál a civil társadalom és a polgárok számára, hogy kifejthessék véleményüket a legfontosabb kérdésekben – az éghajlatváltozás fokozódó kihívásaitól, a megélhetési költségek emelkedésétől és a jövedelmi különbségek növekedésétől kezdve a 2024-es választások kimeneteléig világszerte –, amelyek mind termékeny talajt teremtettek az elterjedt polarizációnak.

Arra kérem Önöket, hogy vegyenek részt ebben a tartalmas eszmecserében, és ragadják meg a lehetőséget, hogy a szavakat tettekre váltsák. Számít a hangunk és meghallgatásra találhat, ha közösen cselekszünk, proaktív hozzáállással és azzal a szándékkal, hogy hozzájáruljunk egy összetartóbb és részvételi Európa megteremtéséhez. A regisztráció megkezdődött. Ne hagyják ki ezt a lehetőséget!

Laurentiu Plosceanu

kommunikációért felelős alelnök

RENDEZVÉNYEK, ID?PONTOK

2025. március 13–14.

Your Europe, Your Say! (A Te Európád, a Te szavad!) 2025

2025. március 17–20.

2025-ös Civil Társadalmi Hét

2025. március 18.

Az európai polgári kezdeményezés napja 2025

2025. március 26–27.

EGSZB-s plenáris ülésszak

TO THE POINT

TÉRJÜNK A LÉNYEGRE!

Közeledik a nemzetközi nőnap (március 8.) és a Nők Helyzetével Foglalkozó Bizottság (UNCSW69) – a legfontosabb globális női jogérvényesítő testület – 69. ülésszaka. Ebből az alkalomból Maria Nikolopoulou EGSZB-tag, *„Az*

EGSZB hozzájárulása az EU prioritásaihoz az ENSZ Nők Helyzetével Foglalkozó Bizottsága 69. ülésszakán” **című vélemény előadója ismerteti az EU által a nemek közötti egyenlőség terén elért eredményeket. Sok olyan lépés történt, amely elismerést érdemel, de a nők még mindig messze vannak attól, hogy ugyanolyan jogokkal rendelkezzenek, mint a férfiak. Még sok hiányosságot kell orvosolni, még sok harcot kell megnyerni.**

NEMEK KÖZÖTTI EGYENL?SÉG: EURÓPA SOKAT TETT, DE EZ MÉG NEM ELÉG

Maria Nikolopoulou írása

Nemsokára itt a nemzetközi nőnap, a Nők Helyzetével Foglalkozó Bizottság (UNCSW69) pedig 69. alkalommal ülésezik New Yorkban, ezért időszerű átgondolni és értékelni a nemek közötti egyenlőség terén elért eredményeket. de itt az ideje előretekinteni és előkészíteni a további lépéseket is.

A jogszabályi keretek tekintetében javulást tapasztalunk: több nő van a munkaerőpiacon, jobban keresnek, magasabb iskolai végzettséget szereznek, javul a politikai képviseletük, és több hatalmi pozíciót töltenek be. Az előrehaladás azonban lassú és egyenlőtlen volt a tagállamok közötti összehasonlításban.

Amíg azonban továbbra is fennállnak a strukturális egyenlőtlenségek és a nemi sztereotípiák, a nők jogait pedig időről időre csorbítják, addig a nők továbbra is alulreprezentáltak lesznek a közszférában, a politikában és a STEM (a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika) oktatása terén, online és offline erőszaknak lesznek kitéve, és nem férnek hozzá a vállalkozói tevékenységhez szükséges erőforrásokhoz és tőkéhez. Emellett hajlamosabbak lesznek arra, hogy idő- és pénzhiányban szenvedjenek, a bér- és nyugdíjszakadék felszámolása pedig túl sok évig fog tartani.

Képzés, finanszírozás és elkötelezettség: csak így lehet előrelépni. Erőforrások kellenek ahhoz, hogy növeljük a nők digitális és zöld átálláshoz szükséges készségeit, finanszírozzuk a nőkkel szembeni erőszak leküzdését célzó nemzeti cselekvési terveket, és képzést biztosítsunk az erőszak túlélőivel foglalkozó személyzet számára.

Vállalkozói projekteket kell finanszíroznunk, valamint megfizethető, hozzáférhető és magas színvonalú gyermek- és idősgondozási szolgáltatásokat kell létrehoznunk, hogy levegyük a nők válláról a fizetetlen gondozási kötelezettségek terhét. Emellett szilárd elkötelezettségre van szükségünk amellett, hogy biztonságos tereket hozzunk létre, több nőt vonjunk be a helyi és nemzeti parlamentekbe, illetve az Európai Parlamentbe és biztosítsuk aktív részvételüket az erőszakmentes konfliktusrendezési és béketeremtési folyamatokban, miközben ezen erőfeszítések keretében előmozdítjuk a nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő megközelítéseket is.

Ezen felül a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend átfogó európai stratégiája segítene abban, hogy a nemek közötti egyenlőséget a lehető leghamarabb szakpolitikáink kulcsfontosságú részévé tegyük. A fenntartható fejlődési célokat összességében, nem pedig külön-külöm egyenként kell kezelni.

Az Európai Unióban az eddig elért eredmények „jók”. A „jó” azonban nem eléggé jó az EU-ban élő férfiak, nők és lányok számára, akik majd az eljövendő években küzdenek a nemek közötti tényleges egyenlőségért. Civil társadalmi szerepünk az, hogy fokozzuk a politikai döntéshozókra nehezedő nyomást a gyors előrelépés érdekében.

MEGKÉRDEZTÜK...

Mario Draghi és Enrico Letta 2024. évi jelentései igen nagy visszhangot váltottak ki az EU-ban és annak tagállamaiban. Most már egyfajta útbaigazításul szolgálnak, kijelölik Európa számára az életképes jövő irányába mutató utat. „*Az uniós egységes piac működéséről és versenyképességéről szóló Letta- és Draghi-jelentések értékelése*” című véleményében az EGSZB a civil társadalom szemszögéből vizsgálja a jelentéseket, és ajánlásokat tesz sürgős intézkedésekre. Megkértük a vélemény három előadóját – Matteo Carlo Borsanit, Giuseppe Guerinit és Stefano Palmierit –, hogy emeljék ki a vélemény azon javaslatait, amelyeket különösen fontosnak tartanak az EU jövőbeli jóléte szempontjából.

A LETTA- ÉS A DRAGHI-JELENTÉS NEM ARRA VALÓ, HOGY CSAK SZEMEZGESSÜNK BEL?LÜK

Matteo Carlo Borsani
EGSZB Munkáltatók csoportja

Az EGSZB-véleményben megfogalmazott legfontosabb ajánlás az, hogy sürgősen lépni kell a Letta-jelentés és a Draghi-jelentés ajánlásainak végrehajtása érdekében. Véleményem szerint ezt átfogó módon kell megtenni, a két jelentés nem arra való, hogy csak szemezgessünk belőlük. Egészben kell végrehajtani őket, a javaslatokat és a figyelmet nem szabad a komfortzónákra korlátozni, és nem szabad kerülni a legkritikusabb és legmegosztóbb kérdéseket, például a beruházásokkal kapcsolatban.

Nyilvánvaló annak a jelentősége, hogy a Draghi-jelentés az EU egészének versenyképességére összpontosít, ezért az uniós iparpolitikával kapcsolatos ajánlásait kulcsfontosságúnak tartom. Kiemelendő hogy Draghi egy olyan iparpolitika elfogadását tartja szükségesnek, amely képes leküzdeni a jelenlegi széttöredezett megközelítést. Ma 27 nemzeti iparpolitikánk van, amelyek nincsenek mindig összehangolva. Az adóügyi, szabályozási, kereskedelmi/vámügyi intézkedések és pénzügyi ösztönzők dinamikus kombinációja – amely az Egyesült Államok és Kína legújabb iparpolitikáját jellemzi – csak strukturált európai erőfeszítéssel fordítható kifejezetten az egységes piac javára.

Ennek azonban együtt kell járnia a vállalkozásokra nehezedő bürokratikus terhek drasztikus csökkentésével. Ezért értékelem különösen nagyra Letta arra irányuló felhívását, hogy az egységes piac gyorsan és széleskörűen működjön. Legfontosabb ajánlásaiban Letta a bürokratikus terhek észszerűsítését, az adminisztratív eljárások egyszerűsítését, valamint további bürokráciacsökkentő intézkedéseket szorgalmaz, különösen a kis- és középvállalkozások (kkv-k) számára. Ezzel összefüggésben az EGSZB-vélemény üdvözli az Európai Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy az összes vállalkozás esetében 25%-kal, a kkv-k esetében pedig 50%-kal csökkentsék az adatszolgáltatási terheket. Emellett, továbbgondolva Letta arra vonatkozó ajánlását, hogy fontoljuk meg egy olyan mechanizmus bevezetését, amely dinamikus hatásvizsgálattal segíti a társjogalkotókat, az EGSZB határozottan támogatja azt az elképzelést, hogy a versenyképességi ellenőrzést a jogalkotási folyamat során végezzék el.

GYORSAN, DE A MIN?SÉG VESZÉLYEZTETÉSE NÉLKÜL KELL CSELEKEDNÜNK

Giuseppe Guerini cikke
EGSZB, Civil társadalmi szervezetek csoportja

Az elmúlt évben az Európai Bizottság és az Európai Tanács megbízta Mario Draghit és Enrico Lettát, hogy készítsenek jelentést az EU versenyképességéről, illetve az egységes piac javításáról. Ezek a jelentések ambiciózus politikai menetrendet határoznak meg az Európai Unió számára, amely ütemtervként és viszonyítási alapként szolgál annak értékeléséhez, hogy az intézmények és a politikai döntéshozók mennyire elkötelezettek az EU jövőjének alakítása mellett, illetve milyen mennyire képesek erre a feladatra.

Ezek a jelentések felhasználhatók annak felmérésére, hogy az intézmények és a vezetők mennyire hatékonyan reagálnak napjaink összetett kihívásaira.

A jelentésekről szóló EGSZB-vélemény értékes eszköz az új politikai ciklus első lépéseinek értékeléséhez. E lépések közül az elsőt az Európai Bizottság által január 29-én elindított versenyképességi iránytű jelenti. Számos olyan kiemelt fontosságú javaslatot tartalmaz, amelyeket véleményünk is hangsúlyoz. Ilyen például a versenyképességi szakadék megszüntetése, az egységes piac kiteljesítése, a szabályozás dereguláció nélküli egyszerűsítése, valamint annak elismerése, hogy a versenyképesség az emberektől és a készségektől függ.

A versenyképességi szakadékon túl azonban hiányoznak a konkrét intézkedések. Az Európai Bizottság előterjesztett már stratégiai dokumentumokat, közleményeket és kötelezettségvállalásokat, a kézzelfogható intézkedésektől azonban még több hónap választ el bennünket. Ez a késlekedés rávilágít arra, hogy – amint azt véleményünkben is megjegyeztük – az uniós intézményeknek és a tagállamoknak vitát kell kezdeményezniük az EU alapvető szabályairól és arról, hogy a jelenlegi Szerződések mennyire relevánsak napjaink kihívásainak kezelésében, hiszen utóbbiak gyors fellépést igényelnek.

A gyors intézkedések nem jelentik a minőség elhanyagolását. Az Európai Bizottság ezt 2020-ban már bizonyította, amikor gyorsan végrehajtotta a Next Generation EU kezdeményezést. Ma ugyanilyen agilisnek kell lennie.

E célok eléréséhez sokrétű megközelítésre van szükség. Az egységes piac gyors kiteljesítése létfontosságú, de együtt kell járnia a környezeti fenntarthatóság, a gazdasági jólét, valamint a társadalmi és területi kohézió iránti határozott elkötelezettséggel, mivel ezek a versenyképesség kulcsfontosságú mozgatórugói.

Ehhez olyan koherens iparpolitikára is szükség van, amely túlmutat az eltérő nemzeti megközelítéseken, és amelyet stratégiai adóügyi és vámügyi ösztönzők támogatnak. Ugyanakkor a dinamikusabb üzleti környezet előmozdításához elengedhetetlen a bürokratikus terhek és a megfelelési költségek intelligensebb szabályozás és egyszerűsített adminisztratív folyamatok révén történő mérséklése.

Az energiaágazatban elengedhetetlen a tagállamok és a világ más gazdaságai közötti árkülönbségek csökkentése. Ehhez növelni kell a megújuló energiába történő beruházásokat, biztosítva ezáltal a versenyképesebb és fenntarthatóbb energiapiacot.

E törekvések támogatása érdekében az EU-nak közös politikát kell kidolgoznia az európai közjavakra vonatkozóan, egyértelműen meghatározva stratégiai prioritásait és megerősítve szerepét a globális színtéren.

Az EGSZB továbbra is nyomon fogja követni e politikák végrehajtását, biztosítva, hogy az európai civil társadalom véleményét meghallgassák és figyelembe vegyék.

AZ UNIÓS SZABÁLYOZÁS ÖSSZEHASONLÍTÁSA AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBELI VAGY A KÍNAI SZABÁLYOZÁSSAL ALAPVET?EN HIBÁS MEGKÖZELÍTÉS

Stefano Palmieri cikke
EGSZB Munkavállalók csoportja

Jelentős átfedés van a Letta- és a Draghi-jelentés között, annak ellenére, hogy elemzéseik és a javasolt stratégiák lényegesen eltérnek egymástól.

Vegyük például a kohéziós politikát. A Letta-jelentésben központi szerepet játszik annak biztosításában, hogy az egységes piac előnyeiből az Unió valamennyi polgára és régiója részesüljön. A jelentés kiemeli továbbá a kohéziós politika és az általános érdekű szolgáltatások közötti kapcsolatot, amelyek elengedhetetlenek ahhoz, hogy az európaiak a választásuk szerinti helyen élhessenek és dolgozhassanak. Ezzel szemben úgy tűnik, hogy a Draghi-jelentés kisebbnek ítéli a kohéziós politika jelentőségét, valamint a versenyképesség társadalmi és területi dimenzióját. Az európai versenyképességet a területi különbségek

figyelmen kívül hagyásával tárgyalja, ezzel azt sugallja, hogy az EU általános versenyképességének egyszerű fokozása megoldaná a regionális problémákat. Figyelmen kívül hagyja, hogy számos régió esetében az alacsony versenyképesség és a területi hátrány ugyanazon érme két oldalát jelenti.

Mindkét jelentés elismeri, hogy a „szokásos ügymenet” már nem jöhet szóba az EU számára. A jelenlegi válságok sürgető jellege és összetettsége jelentős váltást tesz szükségessé az európai politikai döntéshozatalban, esetleg a Szerződés módosítása révén is. Tárgyalhatunk-e ténylegesen bővítésről anélkül, hogy foglalkoznánk a mélyebb politikai integráció szükségességével? Ennek a váltásnak léptékváltással is együtt kell járnia. A jelenlegi többéves pénzügyi keret (MFF) elégtelen: az EU GNI-jének valamivel több mint 1%-át teszi ki, és a „méltányos megtérülés” elavult logikája korlátozza. Új megközelítésre van szükség a Next Generation EU modell követésével. A rendkívüli kihívásokat merész megoldásokkal kell kezelni, többek között „közös biztonságos eszközök” kibocsátásával, ahogy a világjárvány idején is történt.

A 2028–2034-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret megmutatja majd az EU valódi szándékait, mivel meghatározza a következő hét évre vonatkozó prioritásokat. Ebben az összefüggésben nyílt vitára számíthatunk az EU előtt álló kihívásokról, tekintettel a számos jelenlegi válságra, valamint az EU fő célkitűzéseiről és azokról a közös európai javakról, amelyeket a polgárok számára biztosítani kíván.

A mindkét jelentésben javasolt szabályozási reform mérlegelésekor fontos emlékeztetni arra, hogy az EU a világ legfejlettebb „szociális piacgazdasága”. Magas szintű gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi normái elengedhetetlenek e modell sikeréhez, nem pedig akadályai annak. Ezért alapvetően hibás megközelítés az uniós szabályozás összevetése az egyesült államokbeli vagy a kínai szabályozással. Az uniós szabályok egyszerűsítésére irányuló bármiféle erőfeszítéseknek továbbra is védeniük kell a munkakörülményeket, a munkavállalók biztonságát, a fogyasztói jogokat, a társadalmi és gazdasági kohéziót, valamint a fenntartható növekedést.

Európa – bár későn – megértette, hogy már nem elegendő, ha csupán nagy a piac. Az előrelépéshez nagyobb egységre kell törekednie, ezen belül mélyebb politikai integrációra, valamint a gazdaság, az ipar, a kereskedelem, a külügyek és a védelem terén valóban egységes politikákra. Az elkövetkező hónapok döntő szerepet játszanak majd Európa jövőjének alakításában.

MEGLEPETÉSVENDÉGÜNK

Úgy tűnik, hogy mostanság a versenyképesség a legdivatosabb beszédtéma, a deregulációt pedig afféle üdvözítőnek tartják, amely majd újra a globális gazdasági szereplők közé emeli Európát. A versenyképességet azonban többféleképpen is lehet mérni, és nincs egyértelmű válasz arra a kérdésre, hogy mennyi szabályozás minősül túl soknak. Ha nem kezeljük körültekintően, a versenyképességről és a dereguláció ról szóló viták túlságosan leegyszerűsített, fekete-fehér érvelésbe torkollhatnak, amelyek veszélyeztethetik a megalapozott gazdaságpolitikát – így érvel meglepetésvendégünk, Karel Lannoo, az Európai Politikai Tanulmányok Központjának vezérigazgatója.

Karel Lannoo a CEPS vezérigazgatója, amely Európa egyik vezető független agytrösztje. A pénzügyi szabályozásra, az európai gazdasági kormányzásra és az egységes piaccal kapcsolatos kérdésekre specializálódott közelmúltbeli kiadványai között szerepel „Európa megértése” (holland nyelven), a második von der Leyen Bizottság pénzügyi ágazati szakpolitikájáról szóló munkacsoporti jelentés, valamint a tudományos kiadványokhoz és szemlékhez való különböző hozzájárulások. Karel gyakran szólal fel az uniós, nemzeti és nemzetközi intézmények meghallgatásain, valamint nemzetközi konferenciákon és végrehajtási programokban. Tanulmányokat készít nemzeti kormányok, multilaterális szervezetek és magánszektorbeli szervezetek számára. Írásai rendszeresen megjelennek a médiában. Emellett Karel a vállalatok és alapítványok igazgatótanácsában, valamint tanácsadó testületek tagjaként is tevékenykedik, például a holland tőkepiaci bizottságban (AFM), amely a tőkepiaci felügyeletet gyakorolja.

A VERSENYKÉPESSÉG MÁNIÁJA

Karel Lannoo írása

Manapság divatos Európa versenyképességét leszólni, és uniós szinten masszív deregulációs kampányt követelni. Az, hogy mennyire tekintjük problematikusnak a gazdasági helyzetet, az attól is függ, hogyan definiáljuk a versenyképességet – mert ez a közös nevező és a kiindulási alap –, illetve hogy milyenek a körülmények.

Ezenkívül sokan a versenyképesség és a dereguláció közé egyenlőség jelet tesznek, ami helytelen – mintha egy nagyszabású deregulációs kampány mindent megoldana. Ezért fontos a paraméterek helyes körülírása, csak így lehet kontrollált keretek közt megvitatni a témát, máskülönben hamar kicsúszik a diskurzus a kezünk közül és az euroszkeptikus oldalon találjuk magunkat.

Fontos emlékeztetni arra a körülményre, hogy a versenyképesség mint politikai célkitűzés visszakerült a napirendre annak ellenére, hogy soha nem is került le róla. Az Európai Tanács 2000. márciusi lisszaboni ülésén hivatalosan elfogadott lisszaboni stratégia célja az volt, hogy az EU „a világ legversenyképesebb és legdinamikusabb tudásalapú gazdaságává váljon, amely képes a fenntartható gazdasági fejlődésre, valamint több és jobb munkahellyel és nagyobb társadalmi kohézióval rendelkezik”. A versenyképesség már Jacques Delors elnökségének idején is igen fontos téma volt az Európai Bizottság számára – elég csak felidézni Paul Krugman híres 1994-es cikkét, ahol azt „veszélyes mániának” nevezte. Jacques Delors annak idején amiatt aggódott, hogy nőtt az európai munkanélküliség, miközben az EU-nak az USÁ-val és Japánnal kellett versenyeznie, megoldásként pedig egy infrastrukturális és csúcstechnológiai beruházási programot javasolt. Régi lemez ez már.

A jogalkotás egyszerűsítése szintén régóta szerepel a napirenden. A belső piaccal kapcsolatos jogalkotás egyszerűsítésére irányuló SLIM-kezdeményezés már 1996-ban kezdődött, amikor az EU-nak 15 tagállama volt. Charles McCreevy biztos (2004–2009) 2005–2006-ban, egészen a pénzügyi válság bekövetkeztéig támogatta a szabályozási „szüneteket”. Frans Timmermans alelnököt a Juncker-Bizottságon belül minőségi jogalkotási programmal bízták meg. Bár ezek a tervek dicséretesek voltak, jobb lenne a szabályozás összetettségének kiváltó okait – a döntéshozatali folyamatot és a nem megfelelő végrehajtást – kezelni, mint pusztán a tüneteket orvosolni. 27 tagállam esetében azonban ezt egyszerűbb mondani, mint csinálni.

A versenyképesség – legalábbis a Draghi-jelentés meghatározása szerint – inkább a termelékenységről és a GDP növekedéséről szól, ami a használt kiindulási alaptól függően igen eltérő eredményekhez vezet. A versenyképesség mérésének azonban más módjai is vannak. Meg lehetne vizsgálni a belső és a külső versenyképességet. Belülről nézve az EU gyengenek tűnik, termelékenysége csökken az USA-hoz képest. Kívülről tekintve azonban az EU kereskedelmi és folyófizetésimérleg-többlettel rendelkezik, míg az USA hatalmas kereskedelmi és folyófizetésimérleg-hiánnyal küzd – ez azonban nem tűnik problémának (kivéve Trump elnök számára).

Az EU költségvetési helyzete is sokkal jobb, mint az Egyesült Államoké vagy akár Japáné, bár nem rendelkezünk pontos adatokkal a Kínával való pontos összehasonlításhoz. Az EU költségvetési hiánya 2024-ben a GDP mintegy 3,5%-át tette ki, míg az Egyesült Államokban mért hiány ennek csaknem kétszerese (6,4%) volt. Ezt az USA a dollár globális helyzete miatt a nemzetközi piacokon tudja finanszírozni, bár az EU-ban és az USA-ban nő a különbség a középtávú kamatlábak között, ami jelzi az USA gazdaságával kapcsolatos piaci aggodalmakat. Ma az USD hat hónapos piaci hitelkamata 4,8%, míg az euróövezetben 2,5% (Euribor).

Emellett az energiaárak 2021 közepe óta az EU-ban jóval magasabbak voltak, mint az USA-ban, amikor Putyin elkezdte manipulálni az árakat, ami versenyképességi problémát jelent a feldolgozóipar és különösen Németország számára. Ma az EU-ban az energia legalább 50%-kal drágább, mint az USA-ban.

Az energiapolitika szintén jó példa a szabályozási vitára: a túl sok szabályozás jelenti-e a problémát? Éppen ellenkezőleg, az EU egységes energiapiaccal rendelkezik az elosztás, de nem a termelés tekintetében, amely továbbra is a tagállamok ellenőrzése alatt áll. Ez problémákat okoz a többlettermeléssel rendelkező országokban, mivel ez más országok energiahiánya miatt felhajtja az árakat, mint például Svédország és Németország esetében.

Ezenkívül a digitális ágazatban felmerülhet a kérdés, hogy jobb-e a szabályozás hiánya. Akarjuk-e az Egyesült Államokhoz hasonló szólásszabadságot, a tartalmak moderálása nélkül? Akarjuk-e a jelenlegi oligopolisztikus piacot?

Ez a rövid gondolatmenet hangsúlyozza, hogy a versenyképességről és a dereguláció ról szóló vitákat a lehető legnagyobb körültekintéssel kell megközelíteni annak megakadályozása érdekében, hogy a vita fekete-fehér vitává váljon, ami negatívan befolyásolhatja a megalapozott gazdaságpolitikai döntéshozatalt.

EGSZB-HÍREK

Az EGSZB magas szint? vitában kiáll a munkavállalókat támogató mesterséges intelligencia mellett

Mivel a mesterséges intelligencia átalakítja a munkahelyeket, alapvető fontosságú az emberközpontú mesterséges intelligencia további előmozdítása, valamint olyan szakpolitikák támogatása, amelyek egyensúlyt teremtenek a mesterséges intelligencia erőteljes európai fejlődése, valamint a társadalmi igazságosság és a munkavállalói jogok között – hangzott el az EGSZB-nél folytatott magas szintű vitában.

Januári plenáris ülésén az EGSZB vitát tartott a mesterséges intelligencia munkahelyi alkalmazásáról, ahol többek közöttOliver Röpke EGSZB-elnök, **Roxana Mînzatu**, az Európai Bizottság ügyvezető alelnöke és **Katarzyna Nowakowska** lengyel családügyi, munkaügyi és szociálpolitikai miniszterhelyettes szólaltak fel.

„A mesterséges intelligencia korunk egyik legátalakítóbb erejű trendje, amely hatalmas potenciált kínál, de kritikus kihívásokat is támaszt” – jelentette ki a vitát megnyitó **Oliver Röpke**. „A mai vita megerősítette annak fontosságát, hogy a mesterséges intelligenciára vonatkozó szakpolitikát beépítsék a szociális jogok európai pillérének elveibe.”

„Amikor a mesterséges intelligenciáról gondolkodunk, különösen a munkahely vonatkozásában, meg kell vizsgálnunk, hogy miként fokozhatjuk a kutatásba és az innovációba való beruházásunkat, és hogyan egyszerűsíthetjük az európai vállalatok fejlődési lehetőségeit ezen a területen, hogy saját technológiáinkat az európai adatok és az európai értékek alapján alakítsuk ki – mutatott rá **Roxana Mînzatu**. Tiszteletben tartva a szociális jogokkal és az egyenlőséggel kapcsolatos értékeinket, biztosítjuk, hogy az európai munkavállalók azonos jogokkal rendelkezzenek egy mesterséges intelligenciát alkalmazó vagy anélküli világban – hogy védelmet élvezzenek, és emberközpontú ellenőrzés valósuljon meg.”

Katarzyna Nowakowska hangsúlyozta, hogy a mesterséges intelligencia a munka világában hatalmas lehetőségeket kínál a vállalkozások termelékenységének és versenyképességének növelésére, ugyanakkor számos kérdést vet fel a munkahelyekre és a foglalkoztatásra, a munkavállalók egészségére és biztonságára, a munkakörülményekre, a munkahelyek általános minőségére és a szociális párbeszéd szerepére gyakorolt lehetséges hatásával kapcsolatban.

A *munkavállalókat támogató mesterséges intelligenciáról* szóló vélemény és a mellékelt ellenvélemény elfogadása

A plenáris vitát követően az EGSZB elfogadta *A munkavállalókat támogató mesterséges intelligencia, amely elősegíti az MI-ben rejlő lehetőségek kihasználását és a kockázatok csökkentését a foglalkoztatási és munkaerőpiaci politikák összefüggésében* című saját kezdeményezésű véleményt, amelyet **Franca Salis-Madinier**előadó jegyzett. A vélemény, amelyet 142 szavazattal, 103 ellenszavazattal és 14 tartózkodás mellett elfogadtak, nem kapta meg az EGSZB Munkaadók csoportjának támogatását, amely ellenvéleményt terjesztett elő.

A véleményben az EGSZB hangsúlyozza, hogy a szociális párbeszéd és a munkavállalók bevonása döntő szerepet játszik a munkavállalók alapvető jogainak megőrzésében és a munka világában alkalmazott

„megbízható” mesterséges intelligencia előmozdításában. A hatályos jogszabályoknak foglalkozniuk kell a munkavállalói jogok (munkahelyi) védelme terén fennálló hiányosságokkal, és biztosítaniuk kell, hogy az emberek továbbra is az ellenőrzésük alatt tarthassanak minden ember és gép közötti interakciót.

A Munkaadók csoportjának ellenvéleményét csatolták a véleményhez. A csoport tagjai kifejtették, hogy véleményük szerint az EU már rendelkezik az MI-forradalom megvalósításához szükséges eszközökkel, és a meglévő jogi keret biztosítja annak zökkenőmentes bevezetését. (lm)

A fiatalok kulcsfontosságúak az EU–mediterrán partnerség szempontjából

A földközi-tengeri térségben élő fiatalokat a politikai döntéshozatal és végrehajtás minden szakaszában meg kell hallgatni. Nemcsak a szakpolitikákat, hanem az életet is alakítják, amint azt az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) által tartott vita is kiemelte.

A vitára *A fiatalok részvétele a szociális és civil párbeszédben a mediterrán térségben* című véleménynek az EGSZB januári ülésszakán történő elfogadásához kapcsolódóan került sor. Ez az első olyan EGSZB-vélemény, amely figyelembe veszi a régió ifjúsági képviselőinek észrevételeit. Nyolc fiatal képviselő vett részt a szövegezési folyamatban.

A vita során **Dubravka Šuica**, a Földközi-tenger térségének ügyeiért felelős biztos hangsúlyozta, hogy a fiatalok mennyire fontosak a régió jóléte, stabilitása és rezilienciája szempontjából. „A mediterrán térség jövője a fiatalok kezében van. Ha együtt akarunk fenntartható jövőt építeni, akkor közvetlenül együtt kell működnünk a fiatal generációkkal, és biztosítanunk kell, hogy az ő hangjuk vezérelje szakpolitikáinkat és prioritásainkat. Az oktatásba, a munkahelyteremtésbe és a növekedésbe való beruházás révén együtt alakítjuk ki az új földközi-tengeri paktumot.”

Oliver Röpke EGSZB-elnök támogatásáról biztosította Šuica biztos új paktumát, amely a beruházásokra, a fenntarthatóságra és a migrációra irányul, hozzátéve, hogy a civil társadalmat aktívan be kell vonni annak kidolgozásába. „A fiatalok szerepvállalása kulcsfontosságú a régió jövője szempontjából, és az EGSZB eltökélt szándéka, hogy véleményük formálja a politikát és a döntéshozatalt. Az Unió a Mediterrán Térségért és az Anna Lindh Alapítvánnyal együtt arra törekszünk, hogy békés és virágzó földközi-tengeri térséget építsünk.”

Hangsúlyozva, hogy milyen fontos a fiatal képviselők hozzájárulása a véleményhez, **Rym Ali** hercegnő, az Anna Lindh Alapítvány elnöke kijelentette, hogy a fiatalokkal való együttműködés nemcsak fontos, hanem sürgető és inspiráló is. „Nagyon sok minden forog kockán. A fiatalok bevonása nélkül, anélkül, hogy eszközöket kínálnánk számukra az egyenrangú részvételhez, nem tudunk megoldásokat találni a jövőre nézve. Nekik is helyet kell kapniuk az asztalnál” – mondta.

Eliane El Haber, a vélemény ifjúsági képviselője és az UNESCO 4. fenntartható fejlődési cél ifjúsági és diákhálózatának tanácsadója támogatta az EGSZB arra irányuló kezdeményezését, hogy aktívan bevonja a

különböző regionális, nemi, oktatási és kulturális háttérrel rendelkező fiatalokat.

Az EGSZB és az ILO egy magas szint? konferencián egyesíti er?it – a cél egy mesterséges intelligencián alapuló, méltányos és inkluzív jöv? kialakítása

A mesterséges intelligencia példátlan ütemben alakítja át a munka világát, lehetőségeket és kihívásokat is teremtve a munkavállalók, a vállalkozások és a politikai döntéshozók számára. Február 3-án az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) és a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) közös magas szintű konferenciát tartott „Társadalmi igazságosság a digitális korban: A mesterséges intelligencia hatása a munkára és a társadalomra” címmel.

A magas szintű konferencián ismert vezetők – köztük több uniós munkaügyi miniszter – megvitatták azokat a stratégiákat, amelyek a mesterséges intelligenciában rejlő lehetőségek kiaknázására irányulnak, és közben kezelik azokat a kockázatokat, amelyeket az MI jelent a munkavállalók jogaira és a munkaerőpiacokra nézve. A rendezvény sokban segítette a társadalmi igazságossággal foglalkozó globális koalíció munkáját is, kiemelve, hogy mind európai, mind globális szinten összehangolt megközelítésre van szükség a mesterséges intelligencia irányítása terén. A konferenciára egyébként az EGSZB „Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” (SOC) szekciója és az ILO közös szervezésében került sor.

Etikus és inkluzív módon kell fejleszteni a mesterséges intelligenciát

A konferencia megnyitóján **Oliver Röpke** EGSZB-elnök hangsúlyozta, hogy sürgősen emberközpontú megközelítésre van szükség a mesterséges intelligencia kapcsán, és kijelentette, hogy: *„A mesterséges intelligencia már most is átalakítja társadalmainkat és munkaerőpiacainkat, lehetőségeket és kihívásokat egyaránt teremtve. Az EGSZB és partnerszervezetei elkötelezettek amellett, hogy a mesterséges intelligencia a társadalmi igazságosságot, a munkavállalói jogok megerősítését, a befogadás előmozdítását és az új egyenlőtlenségek megelőzését szolgálja. Ahhoz, hogy a mesterséges intelligencia méltányos és emberközpontú legyen a jövőben, kollektív intézkedésekre van szükség – a politikai döntéshozóktól a szociális partnereken át a civil társadalomig mindenki részéről – annak biztosítása érdekében, hogy a technológia ne az emberek ellen irányuljon, hanem a javukat szolgálja.”*

Gilbert F. Houngbo, az ILO főigazgatója hangsúlyozta, hogy proaktív politikák kellenek ahhoz, hogy enyhíteni lehessen a mesterséges intelligencia munkahelyekre gyakorolt romboló hatását: *„Úgy kell alakítanunk a mesterséges intelligenciát, hogy az előmozdítsa a társadalmi igazságosságot. Ez több intézkedést jelent: a munkavállalók támogatása, többek között készségekkel és szociális védelemmel; méretüktől függetlenül és a világ minden részén meg kell könnyíteni a vállalkozások számára, hogy a termelékenységi előnyök kiaknázása érdekében hozzáférjenek az MI-technológiához; valamint biztosítani kell, hogy a mesterséges intelligencia munkahelyi felhasználása védje a munkavállalók jogait és előmozdítsa a szociális párbeszédet a digitális átállás során.”*

Két panelbeszélgetés során a magas rangú felszólalók elmondták, hogy milyen kihívásokat és lehetőségeket látnak azzal kapcsolatban, hogy miként lehet a mesterséges intelligenciát a tisztességes munka és a befogadó munkaerőpiacok, valamint a nemek közötti egyenlőség előmozdítására használni az elkövetkező években. A vitafórumon (többek között) részt vett **Agnieszka Dziemianowicz-Bąk** (Lengyelország), **Yolanda Díaz** (Spanyolország), **Níki Keraméos** (Görögország) és **Maria do Rosário Palma Ramalho** (Portugália) munkaügyi miniszter, valamint a francia kormány ILO-ba és a G7-G20-akba delegált küldöttje, **Anousheh Karvar**.

A megbeszélések rávilágítottak arra, hogy bár vannak kockázatok a mesterséges intelligencia elterjesztésével kapcsolatban, nem szabad eleve elutasítóan állni ehhez az új technológiához. Nagyon fontos azonban, hogy a szociális párbeszédre összpontosítsunk, és a munkavállalókat is bevonjuk a mesterséges intelligencia bevezetésébe, és egyszersmind kiemelt figyelmet fordítsunk az át- és továbbképzéssel kapcsolatos intézkedésekre. A mesterséges intelligencia megfelelő, ellenőrzött bevezetése és szabályozása segít majd elkerülni a jelentős sokkhatásokat, és lehetővé teszi, hogy ez a technológia anélkül csökkentse az ismétlődő feladatokat, hogy szükségszerűen nagyszabású elbocsátásokhoz vezetne.(lm)

Villamosenergia-piac: az EGSZB e-eszköz létrehozását javasolja a szükség esetén szabályozással, és lehet?ség szerint magánvállalkozások bevonásával történ? m? ködéshez

A villamosenergia-piacot úgy kell megreformálni, hogy az ne csak a 2050-re kitűzött klímasemlegességi céloknak feleljen meg. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság szerint kiemelten fontos az ellátás biztonságának, a stabil és megfizethető áraknak, valamint az energiához való jognak a biztosítása a kiszolgáltatott csoportok védelme érdekében.

A villamosenergia-ellátás és -árazás jövője az EU-ban címmel januárban kiadott, **Jan Dirx** és **Thomas Kattnig** által kidolgozott véleményben az EGSZB egy olyan modellt szorgalmaz, amely szükség esetén kormányzati szabályozással, és lehetőség szerint magánvállalkozások bevonásával működik. Javasolja egy e-eszköz létrehozását,

mely a kormány által létrehozott vállalat formáját öltheti, és amely árjegyzői szerepet lát el a villamosenergia-piacon a klímasemlegesség, az ellátásbiztonság, valamint a stabil és megfizethető árak elérésére törekedve.

Az EGSZB szerint a villamosenergia-piacon szükséges változtatásokat három szakaszban kell végrehajtani:

- 1. szakasz – mostantól 2030-ig

  Az e-eszköz a (szén-dioxid-kibocsátással nem járó) villamosenergia-termelés szerkezetével fogja bővíteni a portfólióját. Ebben az időszakban az áramkereskedésre másnapi kereskedési alapon fog sor kerülni, ugyanakkor növekedni fog az e-eszköz piaci befolyása.

- 2. szakasz – 2030–2040

  Az e-eszköz árjegyzői pozícióba fog kerülni, és ellátási szerződések révén a piac kínálati oldalának megfelelő részét ellenőrizni fogja. A másnapi kereskedés ennek megfelelően kiigazításra kerül ebben az időszakban.

- 3. szakasz – 2040–2050

  Az e-eszköz optimalizálni fogja a villamos energia kínálati oldalát annak érdekében, hogy 2050-től stabil és kiszámítható árakon biztosítsa a nettó zéró üvegházhatásúgáz-kibocsátással járó, fenntartható, hosszú távú áramellátást. (mp)

Ahhoz, hogy meg tudja védeni érdekeit, az EU-nak újra kell gondolnia az Északi-sarkvidékre vonatkozó stratégiáját

Az EU-nak az Északi-sarkvidékkel kapcsolatos jogos érdekeit közösen kell megvédeni. Ennek legjobb eszköze egy olyan, az Északi-sarkvidékre vonatkozó uniós stratégia, amely megerősíti a civil társadalom részvételét valamennyi releváns döntésben. A Grönlanddal való szoros együttműködés létfontosságú az Északi-sarkvidékre irányuló fenntartható beruházások szempontjából is, amelyek célja a régió jólétének és rezilienciájának biztosítása.

Az EGSZB a januári plenáris ülésszakon elfogadta *Az Északi-sarkvidékre vonatkozó európai stratégia kidolgozása a civil társadalommal folytatott párbeszéd keretében* című saját kezdeményezésű véleményt. A szöveg kiemeli, hogy az Északi-sarkvidék fontos szerepet játszik Európa stratégiai autonómiájának, rezilienciájának és versenyképességének biztosításában.

Anders Ladefoged EGSZB-tag, a vélemény előadója így nyilatkozott: „Az Északi-sarkvidékre vonatkozó uniós politikáról szóló, új véleményünkkel közvetítjük a civil társadalom meglátásait arról, hogy az EU miként fejleszthetné tovább az erre a régióra vonatkozó szakpolitikáját. A cél egyszerre az EU saját érdekeinek védelme, valamint az, hogy reziliens és virágzó régiót biztosítsunk az ott élő emberek számára.”

Az EGSZB továbbá támogatja és ösztönzi az Északi-sarkvidék őslakos népeivel való teljes körű konzultációt és együttműködést. Ezzel összefüggésben **Christian Moos** EGSZB-tag, a vélemény társelőadója elmondta: „Az európai északi-sarkvidéki országok érdekeit a legjobban közös fellépéssel lehet megvédeni. Ehhez ugyanúgy szükség van az északi EU-tagállamok közötti együttműködésre, mint egy az Északi-sarkvidékre vonatkozó európai stratégiára. Ez utóbbinak biztosítania kell a civil társadalom részvételét és garantálnia kell a helyi és őslakos népek jogait.”

A vélemény Grönland témáját is tárgyalja. A sziget a régió gyors átalakulásához kapcsolódó lehetőségeket és kihívásokat tekintve az Északi-sarkvidék európai részéhez hasonló helyzettel szembesül.

Grönlandot illetően Christian Moos kijelentette: „A Grönlandra is kiterjedő fokozott európai együttműködés létfontosságú az Északi-sarkvidék európai részébe irányuló fenntartható beruházásokhoz, amelyek célja a régió jólétének és rezilienciájának biztosítása.”

A grönlandiak számára a „velünk kapcsolatban nélkülünk semmit” jelmondat értelmében a nemzetként való önrendelkezés megerősítése az egyik legfontosabb téma. Az EU-t azonban szoros szövetségesnek tekintik, olyan közös értékek alapján, mint az emberi jogok és a szociális párbeszéd. (at)

Európának prioritásként kell kezelnie a versenyképességet és az integrációt, hogy továbbra is az élen maradjon

Az EU-nak jobban kell összpontosítania a versenypolitikára, hogy megerősítse globális versenyképességét, növelje termelékenységét, és biztosítsa, hogy az egységes piac továbbra is a gazdasági erő egyik pillére maradjon.

Januári plenáris ülésszakán az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) elfogadta a *Versenypolitika az EU versenyképességének középpontjában* című véleményt. A vélemény szerint el kell mélyíteni a nemzetgazdaságok integrációját és intelligensebb állami támogatási stratégiákra van szükség, hogy fel lehessen szabadítani Európa gazdasági potenciálját, és hogy kezelni lehessen a legfontosabb globális kihívásokat – többek között a digitalizáció, az éghajlatváltozás és a reziliencia terén.

Az EGSZB hangsúlyozta, hogy nagyon fontos a versenypolitika az innováció, a fenntarthatóság és a gazdasági növekedés előmozdítása szempontjából. „A verseny és a versenyképesség nem állnak szemben egymással” – jelentette ki Isabel Yglesias előadó. „Egyszerűsített eljárásokkal, rugalmas eszközökkel és megfelelő források segítségével a versenypolitika előmozdíthatja az uniós vállalkozások és polgárok jólétét.”

Az új uniós versenyszabályok, például a **digitális piacokról szóló jogszabály** és a **külföldi támogatásokról szóló rendelet** már most is kezelik a piaci torzulásokat, és erősítik a tömb globális helyzetét. Az EGSZB azonban további intézkedéseket szorgalmaz az összefonódások értékelésének korszerűsítésére és az innovációvezérelt összefonódások hatékony ellenőrzésére, még akkor is, ha azok nem

érik el a jelenlegi uniós küszöbértékeket.

A vélemény kiemeli, hogy az állami támogatások rendkívül fontos szerepet játszanak a zöld és digitális átállás támogatásában. A rosszul koordinált támogatások azonban alááshatják a termelékenységet és a növekedést. Tanulmányok azt mutatják, hogy az EU-n belüli jobb koordináció több mint 30%-kal növelheti a termelékenységet. Az EGSZB azt ajánlja, hogy az európai értékláncok megerősítése és a hatékonysági problémák megelőzése érdekében hangolják össze a támogatásokat a tagállamok között.

Páneurópai szemléletmóddal kell kialakítani a **közös európai érdeket szolgáló fontos projekteket** és a javasolt **Európai Versenyképességi Alapot**, hogy nagyszabású ipari innovációt lehessen ösztönözni. Ezeknek az eszközöknek biztosítaniuk kell, hogy az előnyök méltányosan legyenek elosztva az egész Unióban, ezzel is segítve a fenntarthatóságot és a rezilienciát.

Az EGSZB szerint a következőkre van szükség ahhoz, hogy az EU globális vezető szerepet töltsön be:

- nagyobb fokú integráció a nem allokált támogatások csökkentése és a termelékenység növelése érdekében;
- szigorúbb szabályok, hogy jobban védjék az európai innovációt a külföldi felvásárlások során;
- egyszer?sített és gyorsabb versenyjogi, illetve állami támogatási eljárások a hatékonyság növelése érdekében; valamint
- olyan kiegyensúlyozott politika az összefonódásokkal kapcsolatban, amely el?segíti az innovációt, a fenntarthatóságot és az infrastrukturális beruházásokat. (ll)

Az EGSZB a szociális gazdaság szervezeteinek támogatása érdekében szorgalmazza az állami támogatásokra vonatkozó uniós szabályok reformját

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) az Európai Unió állami támogatási szabályainak módosítását kérte, hogy elismerjék és jobban kielégítsék a társadalmi kihívások kezelésében döntő szerepet játszó szociális gazdasági szervezetek igényeit.

A ***Hogyan lehet támogatni a szociális gazdaság szervezeteit az állami támogatási szabályokkal összhangban: néhány gondolat az Enrico Letta által írt jelentésben található javaslatok nyomán*** című, a januári plenáris ülésén elfogadott véleményében az EGSZB figyelmeztet arra, hogy a jelenlegi szabályok nem biztosítanak megfelelő támogatást ezeknek a vállalkozásoknak, amelyek pedig a nyereségüket gyakran társadalmi célok elérésére fordítják, ahelyett, hogy szétosztanák azt a beruházók között.

„Szeretnénk szélesebb körben felhívni a figyelmet arra, hogy a versenyre és az állami támogatásokra vonatkozó hatékony szabályozás nemcsak a szociális gazdaság vállalkozásai, hanem az általános érdekű szolgáltatások teljes rendszere szempontjából előnyös” – mondta **Giuseppe Guerini**, a vélemény előadója.

A szociális gazdaság szervezetei – a szövetkezetektől a biztosító egyesületeken át az alapítványokig – Unió-szerte több mint 11 millió embert foglalkoztatnak, ez az aktív népesség 6,3%-a. Olyan területeken működnek, mint a szociális és egészségügyi szolgáltatások, a megújuló energia vagy a szegénység enyhítése. Hasznos ténykedésük ellenére sokuk rendszerszintű akadályokkal szembesül a hosszú távú beruházási tőkéhez jutás és a közbeszerzési eljárásokban való részvétel terén, mivel a jelenlegi szabályozási keret gyakran nem veszi figyelembe, hogy nonprofit vagy szolidaritási alapon működnek.

Az EGSZB véleménye többek között kiemeli, hogy a hatóságok nem használják ki kellőképpen a meglévő eszközöket, például az általános csoportmentességi rendeletet és az általános gazdasági érdekű szolgáltatások keretét.

Az EGSZB ezért kéri, hogy a hátrányos helyzetű és fogyatékossággal élő munkavállalók foglalkoztatásának támogatása érdekében egyszerűsítsék és korszerűsítsék az általános csoportmentességi rendelet túlságosan összetett és elavult szabályait, összhangban az egységes piacról szóló Letta-jelentés néhány ajánlásával.

Bár üdvözli, hogy a csekély összegű támogatások felső határát a közelmúltban megemelték – 300 000 EUR-ra a rendes vállalatok, illetve 750 000 EUR-ra az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokat nyújtó szervezetek esetében –, az EGSZB amellett is érvel, hogy testre szabottabb eszközökkel, például az általános csoportmentességi rendelettel vagy az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra vonatkozó egyedi rendelkezésekkel jobban ki lehetne elégíteni a például az egészségügy és a szociális szolgáltatások területén aktív szociális gazdasági szervezetek igényeit. (ll)

A reziliens, versenyképes és inkluzív gazdasághoz konkrét reformokra és határozott lépésekre van szükség

Globális versenytársaihoz, például az Egyesült Államokhoz képest az euroövezetnek olyan sürgető kihívásokkal kell szembenéznie, mint az alacsony munkatermelékenység, a gyengülő versenyképesség és a gazdasági lendület megtorpanása. E tendencia megfordítása érdekében az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) sürgős és összehangolt stratégiát szorgalmaz.

Az euroövezet gazdaságpolitikája (2025) című véleményében az EGSZB olyan tervet vázol fel, amely a belső piac elmélyítése, a szabályozási terhek csökkentése és a költségvetési fenntarthatóság biztosítása révén ösztönzi a növekedést. A szakpolitikáknak egyúttal foglalkozniuk kell az olyan transzformatív tendenciákkal, mint a mesterséges intelligencia (MI) és a népesség öregedése okozta nyomással.

Az olyan külső sokkhatásokat követően, mint a Covid19-világjárvány és az energiaválság, az euroövezet jelentős gazdasági kihívásokkal néz szembe. Bár történtek stabilizációs erőfeszítések, az olyan kérdések, mint a belső bizonytalanság, a demográfiai változások és a növekvő költségvetési nyomás merész reformokat tesznek szükségessé.

Az EGSZB háromlépcsős megközelítést javasol a termelékenység és a versenyképesség fokozására: a belső piac elmélyítése, az iparpolitika összehangolása és a bürokrácia csökkentése. A költségvetés fenntarthatósága alapvető fontosságú, mivel kiegyensúlyozott keretet, szorosabb uniós együttműködést és a kiaknázatlan bevételek felhasználására irányuló erőfeszítéseket igényel. A beruházások továbbra is gyenge pontnak számítanak, és kibővített kockázati tőkére és innovációbarát szakpolitikákra van szükség.

A munkaerőpiac rezilienciája szintén kulcsfontosságú, ahol rugalmasságra, méltányos bérekre, szociális biztonsági reformokra és mesterséges intelligencián alapuló készségfejlesztésre van szükség. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy az EU és a tagállamok között közös elszámoltathatóságra van szükség, és szorgalmazza a fokozott szakpolitikai koordinációt. Határozott fellépéssel és stratégiai beruházásokkal az euroövezet reziliens, versenyképes és fenntartható gazdaságot építhet ki a jövőre nézve (tk).

Európa egyre lassabban halad a fenntartható fejl?dési célok teljesítésével, miközben sürg?s fellépésre van szükség az élelmiszerrendszerek terén

Európában jelentősen lelassult a fenntartható fejlődési célok teljesítésének üteme, ami kétségessé teszi a 2030-as célok elérését. Az ENSZ Fenntartható Fejlődési Megoldásokkal Foglalkozó Hálózata (SDSN) által közzétett, Európa fenntartható fejlődéséről szóló 2025. évi jelentés feltárta, hogy a fenntartható fejlődési célok 2020 és 2023 közötti teljesítésének üteme több mint a felére lassult az előző időszakhoz képest.

2016 és 2019 között a teljesítés 1,9 százalékponttal nőtt, a következő években viszont mindössze 0,8 százalékpontra csökkent. A lassulás olyan időszakban következik be, melyet növekvő környezeti, társadalmi és geopolitikai kihívások jellemeznek. A 2. fenntartható fejlődési cél (az éhezés megszüntetése) továbbra is komoly probléma, mivel még mindig Európa-szerte gondok vannak az élelmezésbiztonsággal és a fenntarthatósággal.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) külön tanulmánya hangsúlyozza, hogy a fenntartható mezőgazdaság és közegészségügy támogatása érdekében változtatnunk kell az étrendünkön.

Most, hogy új vezetése van az EU-nak, a szakértők határozottabb szakpolitikákat és beruházásokat szorgalmaznak a fenntartható fejlődési célok teljesítésének felgyorsítása érdekében. Kulcsfontosságúnak tekinthető a globális együttműködés és finanszírozás: a 2025 júniusában Spanyolországban megrendezésre kerülő, *4. nemzetközi fejlesztésfinanszírozási konferencia* várhatóan a fenntarthatóságot célzó pénzügyi támogatás növelésére fog összpontosítani.

Guillaume Lafortune, az SDSN alelnöke és a jelentés vezető szerzője arra figyelmeztet, hogy a növekvő geopolitikai feszültségek megnehezítik a fenntarthatósági erőfeszítéseket, de továbbra is optimista.

„A világ egyre veszélyesebb, instabilabb és bizonytalanabb” – mondta. „Ugyanakkor az emberek, különösen a fiatalok, fenntartható fejlődést szeretnének. Tekintettel a világgazdaság méretére és a rendelkezésre álló technológiákra, a világ képes maradéktalanul megvalósítani a fenntartható fejlődést.”

„A fenntartható élelmiszerrendszerek a fenntartható fejlődési célok teljesítésének nélkülözhetetlen mozgatórugói. A fellépés felgyorsítása érdekében ambiciózusabb mechanizmusokra van szükségünk ahhoz, hogy megóvjuk a mezőgazdasági termelők, a kisüzemi élelmiszer-termelők és az élelmiszer-ellátási láncban részt vevő egyéb érdekelt felek megélhetését. Ugyanakkor foglalkoznunk kell a tisztességtelen elosztással is, és igazságos átmenetről kell gondoskodnunk” – szögezte le **Peter Schmidt**, az EGSZB „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” (NAT) szekciójának elnöke, aki egyben a civil társadalom nagyobb mértékű szerepvállalására is felszólított.

Mivel már csak öt év van hátra, az EU-nak kritikus döntést kell hoznia: határozottan fellép, vagy azt kockáztatja, hogy kudarcot vallanak a fenntartható és méltányos jövőre vonatkozó vállalásai. (ks)

2025. évi uniós ökológiai díjak: indul a jelentkezés!

Február 11-én az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) bejelentette, hogy, immár negyedik alkalommal, megnyílt a jelentkezési lehetőség az uniós ökológiai díjakra, amelyekre 2025. április 27-ig nyújthatók be a pályázatok.

Ezek a díjak az ökológiai értékláncban elért kiváló teljesítményt díjazzák, és olyan kategóriákban ismerik el a kiemelkedő eredményeket, mint a legjobb ökológiai termelő, város és régió, a legjobb bioélelmiszer-feldolgozó kkv, a legjobb bioélelmiszer-kiskereskedő és a legjobb bioétterem/vendéglátóipari szolgáltató. Az EGSZB a következő három kategóriáért felelős:

- Legjobb bioélelmiszer-feldolgozó kkv
- Legjobb bioélelmiszer-kiskereskedő
- Legjobb bioétterem/vendéglátóipari szolgáltató

A nyerteseket 2025. szeptember 23-án (uniós ökológiai nap) hirdetik ki. Pályázásra buzdítjuk az ökológiai termelésben érdekelt feleket – köztük a mezőgazdasági termelőket, a feldolgozókat, a kiskereskedőket és a hatóságokat.

A pályázati feltételekért és részletekért látogasson el az Európai Bizottság honlapjára. Az EGSZB által kezelt kategóriákkal kapcsolatos kérdéseket a következő e-mail-címre lehet küldeni: EUorganicawardsEESC@eesc.europa.eu.

Ez a kezdeményezés támogatja az ökológiai termelést és a fogyasztói tudatosságot előmozdító uniós ökológiai cselekvési tervet. (ks)

2025. évi Civil Társadalmi Hét – csatlakozzon a beszélgetéshez!

Az EGSZB 2025. március 17. és március 20. között, immáron második alkalommal megrendezésre kerülő Civil Társadalmi Hetének témája a kohézió és a részvétel erősítése a polarizált társadalmakban. Biztosítsa helyét **itt**!

Még van idő jelentkezni az EGSZB második alkalommal megrendezésre kerülő Civil Társadalmi Hetére, ahol az európai civil társadalom, uniós döntéshozók, szakértők, újságírók és mások vitatják meg napjaink egyik legégetőbb kihívását, vagyis azt, hogyan lehet ellensúlyozni társadalmaink polarizációját.

Az egymással átfedésben jelentkező válságok – a világjárványtól és az éghajlatváltozástól kezdve az emelkedő megélhetési költségeken át a jövedelmi egyenlőtlenségek fokozódásáig – által generált polarizáció az egész EU-ban és a világ más részein is terjed, a társadalmi megosztottság elmélyítésével, a demokratikus intézményekbe vetett bizalom csökkenésével és a közösség egységének nyomás alá kerülésével.

Ebben az összefüggésben a **2025. évi Civil Társadalmi Hét** merész felhívás a társadalmi kohézió előmozdítására és a demokratikus részvétel erősítésére. A négynapos rendezvény élénk vitákkal és együttműködésen alapuló munkaértekezletekkel egyedülálló fórumot kínál minden résztvevőnek a kritikai vitákhoz, a legjobb gyakorlatok megosztásához és a gyakorlati megoldások közös kidolgozásához.

Miről lesz szó?

A 2025. évi Civil Társadalmi Hét keretében az **EGSZB kapcsolattartó csoportja** által vezetett panelbeszélgetésekre, valamint az **európai polgári kezdeményezés napjára** és az **EGSZB civil társadalmi díja** díjátadó ünnepségére kerül sor.

A rendezvény **Albena Azmanova** professzor, író és politikai kommentátor gondolatébresztő beszédével kezdődik, amely megadja az alaphangot a következő vitákhoz.

Az ezt követő magas szintű panelbeszélgetésen a **„Még mindig egyesülve vagyunk a sokféleségben?”** kérdést vitatjuk meg. A pódiumbeszélgetés résztvevői: **Younous Omarjee**, az Európai Parlament alelnöke, **Adriana Porowska**, civil társadalomért felelős miniszter a lengyel elnökség képviseletében, **Oliver Röpke**, az EGSZB elnöke, **Brikena Xhomaq**i, az EGSZB kapcsolattartó csoportjának társelnöke, **Petros Fassoulas**, az Európa Mozgalom főtitkára, valamint **Mădălina-Mihaela Antoci,** a Moldovai Nemzeti Ifjúsági Tanács tagja.

A Civil Társadalmi Hét során elemezni fogjuk, hogyan segíthet az állampolgári nevelés áthidalni a szakadékokat, hogyan vállalhat Európa vezető szerepet az innovációban anélkül, hogy feladná értékeit, és hogyan lehet megfizethetőbbé és fenntarthatóbbá tenni a lakhatást, miközben küzdünk az energiaszegénység ellen és támogatjuk a többgenerációs együttélést. Azt is megvizsgáljuk, hogyan lehet a civil társadalmat állami és emberbaráti támogatással megerősíteni, hogyan biztosíthatjuk, hogy az uniós politikák tükrözzék a helyi igényeket a zöld és kék átmenet során, és hogyan ismerhetjük el, védhetjük meg és dolgozhatunk együtt hatékonyabban a civil társadalommal Európa-szerte.

Az Európai Parlamenttel közösen rendezett külön ülés kifejezetten a **többéves pénzügyi keretről** és annak a civil társadalomra gyakorolt hatásairól fog szólni.

Az európai polgári kezdeményezés napja 2025

A **március 18-i európai polgári kezdeményezés napján** a reflektorfény a részvételi demokrácia hatékony eszközére, az **európai polgári kezdeményezésre** irányul. A Lisszaboni Szerződés által bevezetett kezdeményezés lehetővé teszi a polgárok számára, hogy felkérjék az Európai Bizottságot, hogy terjesszen elő új uniós jogszabály elfogadására irányuló javaslatot egy adott témában. Ahhoz, hogy a kezdeményezést az Európai Bizottság figyelembe vegye, a szervezőknek egymillió aláírást kell gyűjteniük ügyük támogatására.

A résztvevők magas szintű megbeszélések és interaktív workshopok keretében olyan kulcsfontosságú témákat fognak megvizsgálni, mint például az európai polgári kezdeményezés szerepe a polarizáció elleni küzdelemben, valamint a tagállamok közötti támogatás erősítésének módja. Különös hangsúlyt kap, hogy a civil társadalmi szervezetek hogyan vehetnek részt aktívan az európai polgári kezdeményezés folyamatában, hogy a polgárok hangját hallassák az uniós politikai döntéshozatalban.

A résztvevőknek egyedülálló lehetőségük lesz arra is, hogy közvetlenül kapcsolatba lépjenek a korábbi, jelenlegi és jövőbeli európai polgári kezdeményezések szervezőivel, hogy megosszák egymással a legjobb gyakorlatokat, és tanulságokat vonjanak le, amelyeket saját kampányaikban felhasználhatnak.

A rendezvény rávilágít továbbá az európai polgári kezdeményezések és a polgári vitacsoportok hatékonyabbá tételére irányuló stratégiák fontosságára, hogy nőjön annak az esélye, hogy az uniós intézmények jogalkotással követik azokat.

2025. évi civil társadalmi díj

A 2025-ös Civil Társadalmi Hét utolsó napján kerül sor többek között az **EGSZB 15. civil társadalmi díjának** átadására.

A civil társadalmi díj célja, hogy felhívja a figyelmet arra, hogy a civil társadalom kimagasló módon hozzájárul az európai identitás és polgárság megteremtéséhez, valamint az európai integrációt támogató közös értékek előmozdításához. A díjat évente ítélik oda magánszemélyeknek és civil társadalmi szervezeteknek különböző, az EU szempontjából fontos témákban megvalósított innovatív és kreatív nonprofit projektjeikért.

Idén a díjat három olyan projekt kapja, amelyek az Európai Unió társadalmára káros hatással lévő polarizáció ellen küzdenek.

A hét dinamikus záróüléssel zárul. Felszólal többek között az Európai Bizottság ügyvezető alelnöke (megerősítésre vár), **Katarina Barley**, az Európai Parlament alelnöke, **Oliver Röpke**, az EGSZB elnöke és **Nataša Vučković**, a szerbiai Demokrácia Központ Alapítvány főtitkára.

Csatlakozzon a párbeszédhez!

A 2025. évi Civil Társadalmi Hét négy napon át tartalmas vitákkal, prominens előadók inspiráló felszólalásaival és nagyszerű kapcsolatépítési lehetőségekkel olyan eseménynek ígérkezik, amelyet nem

szabad kihagyni. A mai regisztrációval biztosítsa helyét, és csatlakozzon hozzánk, hogy ezek a viták változást eredményezzenek. Az Ön hangja is számít egy összetartóbb és részvételen alapuló Európa építésében!

A teljes program itt érhető el.

Regisztráljon itt március 12-ig. (ma)

Az EGSZB éves ifjúsági rendezvénye – A holnap vezet?inek találkozója

2025. március 13–14-én az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) megrendezi éves ifjúsági találkozóját, a Your Europe, Your Say! (YEYS) rendezvényt, amelyre több mint 130 résztvevő érkezik szerte Európából és Európán kívülről. Ezen az egyedülálló eseményen középiskolás diákok, ifjúsági szervezetek képviselői és a nemzeti ifjúsági tanácsok küldöttei találkozhatnak, akik a 27 uniós tagállamból, 9 tagjelölt országból és az Egyesült Királyságból jövő 16–25 éves fiatalok.

A rendezvény számos workshop, vitafórum és beszélgetés révén platformot biztosít a fiatalok számára ahhoz, hogy aktívan hozzájárulhassanak Európa jövőjének alakításához. Az idei rendezvény címe „Giving Youth a Voice” (Adjunk szót a fiataloknak!), ahol a résztvevők többek között olyan kulcsfontosságú témákkal foglalkoznak majd, mint a fenntarthatóság, a társadalmi befogadás és a digitális transzformáció.

E viták konklúzióit és az összegyűjtött elképzeléseket továbbítják az EGSZB második Civil Társadalmi Hete számára, és az Európai Parlament által 2025 júniusában Strasbourgban szervezett Európai Ifjúsági Rendezvényen (EYE) is népszerűsítik azokat.

A rendezvény felhívja a figyelmet arra, hogy a fiatalok szerepvállalását be kell építeni a polgári fellépésekbe, a részvételi demokráciába és az európai politikák alakításába.

Kövesse figyelemmel az ebből a fontos találkozóból származó eredményeket és kezdeményezéseket! (kc)

CSOPORTOKKAL KAPCSOLATOS HÍREK

Versenyképességi irányt?: id?szer? lépés az európai gazdaság beindításához

Stefano Mallia, az EGSZB Munkáltatók csoportja elnökének írása

Január 29-én az Európai Bizottság elfogadta a versenyképességi iránytűt, amely alapvető és időszerű lépést jelent az európai gazdaság beindításához azzal, hogy felvázolja, hogy milyen irányba induljon el az EU a következő öt évben.

Az uniós munkáltatók már régóta szorgalmazták egy átfogó versenyképességi menetrend kidolgozását, ezért üdvözöljük az iránytű alábbi három pillérét: az innovációs és termelékenységi szakadék megszüntetése, a dekarbonizáció és a versenyképesség ötvözése, valamint az ellátási láncok biztosítása érdekében a függőségek csökkentése. Mindezek nélkülözhetetlenek ahhoz, hogy Európa globálisan versenyképes legyen, vonzza és megtartsa a tehetségeket, és előmozdítsa az innovációt.

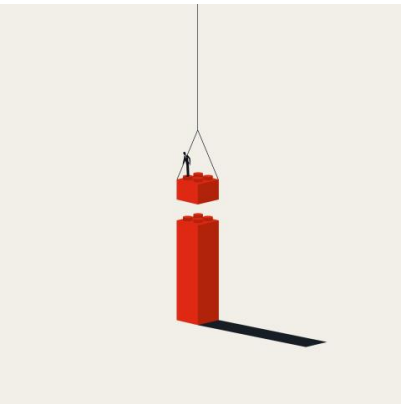
Az iránytű végső sikere azonban attól függ, hogy sikerül-e konkrét intézkedéseket kidolgozni és időben végrehajtani. Döntő szerepet fognak játszani az olyan fontos kezdeményezések, mint az egyszerűsítési omnibusz csomag, a tisztaipar-megállapodás és az egységes piac elmélyítésére irányuló horizontális stratégia. Azonban pusztán leporolt stratégiákkal és jól hangzó címekkel nem tudjuk megvédeni magunkat az előttünk álló kihívásoktól.

Például a **szabályozási keret egyszerűsítése** lenne az első és legsürgetőbb lépés. Nagyon fontos a bürokrácia csökkentése, valamint a gyorsaság és a rugalmasság előmozdítása. Az uniós vállalkozások túl hosszú ideje küzdenek azzal, hogy túl bonyolult a szabályozási környezet és lassú a döntéshozatal. Érdemben végre kell hajtani a **versenyképességi ellenőrzést** is, hogy az új jogalkotási és szabályozási intézkedések ne akadályozzák, hanem sokkal inkább támogassák az üzleti növekedést.

Az iránytű nagyon helyesen arra összpontosít, hogy egy **szilárd tőkepiaci unió révén előmozdítsa az innovációt**, és kezelje azokat a strukturális akadályokat, amelyek a **mélytechnológiában, a tiszta energiában és a fejlett gyártásban rejlő európai lehetőségek felszabadításának** útjában állnak, és közben támogató ökoszisztémát hozzon létre az induló és a növekvő innovatív vállalkozások számára.

A még mindig meg nem valósított tőkepiaci unió jó emlékeztető arra, hogy nem engedhetjük meg magunknak a késlekedést. Bár az iránytű elősegíti a nemzeti kormányzati beruházások jobb összehangolását, nem tartalmaz egyértelmű tervet az egyéb közös finanszírozási forrásokra vonatkozóan. A világ azonban nem vár ránk.

Javában zajlik a verseny, és itt az ideje, hogy mi is magasabb fokozatba kapcsoljunk. A versenyképesség terén meglévő lehetőségek kiaknázása nemcsak gazdasági szükségszerűség, hanem a mindenki számára elérhető közös jólét kulcsa is. **Az európai vállalkozások a megoldás részét jelentik – ma és a jövőben is.**

Versenyképesség bármi áron? Európa nem engedhet a szociális és munkajogokból!

Az EGSZB Munkavállalók csoportjának cikke

Az EGSZB Munkavállalók csoportja figyelmeztet arra, hogy az EU nem söpörheti félre a nehezen kiharcolt szociális és munkavállalói jogokat, miközben igyekszik versenyképes maradni a globális gazdaságban. Noha egyre többen a szabályok lebontását szorgalmazzák, az EU-nak nem szabad visszalépnie az olyan kulcsfontosságú jogszabályok terén, mint a szociális jogok európai pillére.

A Draghi- és a Letta-jelentés ajánlásai nyomán az Európai Bizottság közleményt adott ki a versenyképességi iránytűről, amely – az általa előterjesztett horizontális kezdeményezésekkel kiegészítve – a vállalkozások tevékenységeinek fellendítését célozza. A cél végső soron Európa versenyelőnyének növelése.

A Munkavállalók csoportja komoly aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy ennek a szociális és munkavállalói jogok láthatják kárát, mivel úgy tűnik, hogy az EU úgy döntött, hogy bármi áron lépést akar tartani más versenyképes gazdaságokkal.

A Munkavállalók csoportja ezért javaslatot tett egy sor saját kezdeményezésű véleményre, amelyek a humán tőke hozzáadott értéke szempontjából foglalkoznak a versenyképesség kérdésével. Ezek egyike „A szakszervezetek szerepe a termelékenység javításában” című vélemény, amely azt akarja bemutatni, hogy az EU-ban a (versenyképességre is kiható) termelékenység hajtóereje elsősorban a humántőkébe (a munkavállalókba), valamint a technológiába és az innovációba való beruházás.

Ennek kapcsán hangsúlyozzuk a szakszervezetek kulcsfontosságú szerepét, mivel kollektív tárgyalások és fellépések révén egyesítik a munkavállalókat, úgy alakítva a munkaerőpiaci dinamikát, hogy az segítse a versenyképes gazdaság ígéretének teljesítését.

Emellett a Munkavállalók csoportja egy olyan tanulmány elkészítésére is megbízást adott, amely áttekinti és értékeli a szociális jogok európai pillérével kapcsolatos uniós jogszabályok aktuális helyzetét. A tanulmány a szociálpolitikák nyomon követésének fontos eszköze lesz, mivel a versenyképességhez vezető tökéletes út keresése során Európa várhatóan elsősorban a gazdaságára fog összpontosítani.

Végezetül a *„Munkavállalók hangja a demokratikusabb részvételért”* kategória áprilisi ülésén a Munkavállalók csoportja meg fogja vizsgálni a vállalkozásokra nehezedő – az Európa versenyképességét lassító tényezőnek tekintett – szabályozási terhek csökkentésére irányuló javasolt fellépéseket, valamint ezeknek a munkavállalókat és a környezetet védő uniós jogszabályokra gyakorolt hatását, különösen a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati átvilágítás és a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati beszámolás összefüggésében.

Fókuszban a megfizethet?, fenntartható lakhatás az EU-ban: megjelent az EGSZB új tanulmánya

Az EGSZB Civil társadalmi szervezetek csoportjának cikke

2010 és 2022 között 47%-kal nőttek a lakásárak az EU-ban. Ugyanebben az időszakban a bérleti díjak 18%-kal emelkedtek. Az Eurostat szerint 2023-ban a városi háztartások több mint 10%-a és a vidéki háztartások 7%-a a rendelkezésre álló jövedelmének több mint 40%-át lakhatásra költötte. Az EGSZB alaposan körül akarta járni, hogy miként tehetjük megfizethetőbbé és fenntarthatóbbá a lakhatást minden európai polgár számára, ezért egy olyan tanulmány elkészítésére adott megbízást, amely az ehhez szükséges szakpolitikai megoldásokat vizsgálja. Interjúnkban a tanulmány társszerzői, Agnieszka Maj közgazdász és Karolina Zubel, a Társadalmi és Gazdasági Kutatóközpont (CASE) környezetvédelemmel, energiaügyekkel és éghajlatváltozással foglalkozó igazgatója beszélnek a tanulmány főbb megállapításairól.

Miről szól ez az EGSZB-tanulmány, és miért releváns?

A megfizethető, fenntartható EU-beli lakhatásról szóló tanulmány azt vizsgálja, hogy az EU-ban miért van szükség megfizethető, fenntartható lakhatásra, és felhívja a figyelmet a digitalizáció (MI, digitális építési engedélyek, releváns adatbázisok) és a szociális gazdasági struktúrák szerepére. Esettanulmányok segítségével kiemeli azokat az innovatív törekvéseket, amelyek javítják a lakhatás megfizethetőségét, hozzáférhetőségét és fenntarthatóságát. A tanulmány megvalósítható ajánlásokat fogalmaz meg 2030-ra és 2050-re, összhangban az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciára, a társadalmi igazságosságra és a gazdasági növekedésre vonatkozó uniós célokkal. Stratégiai meglátásokkal segíti a lakhatási politikáknak a változó kihívásokhoz való hozzáigazítását és a közösség jóllétének előmozdítását.

Melyek a tanulmány főbb megállapításai?

A digitalizáció fontos lehetőséget kínál az ingatlantervezés, -építés és -kezelés hatékonyságának javítására, potenciálisan csökkentve a költségeket és erősítve a fenntarthatóságot. A költségmegtakarításra gyakorolt jelenlegi hatása azonban korlátozott. A digitális fejlődés elfogadásának fő akadályát az jelenti, hogy az érdekelt felek hagyományosan gondolkodnak, alacsonynak tartják a beruházások megtérülését, ugyanakkor magasak a végrehajtási költségek és nincs elegendő ösztönzés, képzés és szabályozás. A digitalizációban rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázásához elengedhetetlenek a digitális infrastruktúrába történő további beruházások, például a digitális platformok interoperábilissá tétele révén.

A szociális gazdaság szervezeteinek (korlátozott nyereségű lakásszövetkezetek, közhasznú szervezetek, szövetkezetek) bevonása ígéretes szakpolitikai innovációt jelent a jelenlegi lakhatási kihívások kezelésére. Ezek a szervezetek költséghatékony, jól megtervezett lakhatási megoldásokat kínálnak, amelyek elősegítik a közösségi kohéziót és előmozdítják a lakhatás hosszú távú stabilitását. Például a bécsi nonprofit és korlátozottan nyereségorientált lakások, amelyek a város összes lakásépítésének 30%-át teszik ki, döntő szerepet játszanak a lakáspiac stabilizálásában azáltal, hogy árleszorító hatást fejtenek ki. Ez hozzájárul ahhoz, hogy a bérleti díjak megfizethetőek maradjanak, és megakadályozza a piaci torzulásokat.

Ezekből a megállapításokból kiindulva milyen intézkedéseket és további kutatásokat ajánlottak?

Középtávon az uniós lakhatási politikákban prioritásként kell kezelni azt, hogy szülessen egy „új európai megállapodás a megfizethető, fenntartható szociális lakhatásról”, illetve készüljön egy „lakhatási irányelv” a

tagállami szinten egységes megközelítés érdekében. Az országoknak elő kell mozdítaniuk olyan innovatív modelleket, mint például a szövetkezetek és a korlátozottan nyereségorientált lakhatás, rugalmas pénzügyi támogatást kell nyújtaniuk a lakhatási projektekhez, és digitális eszközöket kell alkalmazniuk a minél hatékonyabb lakhatási megoldások érdekében.

Hosszú távon a lakhatási politikáknak stratégiai, fenntartható megközelítést kell alkalmazniuk, hangsúlyozva a helyi megoldásokat és a folyamatos nyomon követést. A digitalizációt jogszabályok révén szabványosítani kell, de szükség van különböző körforgásos gazdasági gyakorlatokra (például a körforgás kiépítéséhez kötött bankhitelekre), energiahatékonyságon alapuló bérleti ösztönzőkre és alulról szerveződő finanszírozási kezdeményezésekre is. Emellett a „szociális lakhatás” koncepciójának ki kell terjednie a közepes jövedelmű családokra is, hasonlóan a bécsi „társadalmi lakhatási” modellhez, mivel ez előmozdítja a társadalmi keveredést és megelőzi a dzsentrifikációt. Rendkívül fontos továbbá, hogy a lakásigények hatékony kielégítése érdekében az új építkezésekre, a felújításokra és a használaton kívüli épületek átalakítására egyaránt összpontosítsunk.

A jövőbeli kutatásoknak inkluzív megközelítésekre kell fókuszálniuk a várostervezésben, az építőiparban és a lakhatásban, hogy valamennyi polgár számára javuljon a hozzáférhetőség. Azt is vizsgálniuk kell, hogy a kialakulóban lévő technológiák – például a mesterséges intelligencia és az automatizálás – milyen hatást gyakorolnak a költségmegtakarításra és az ingatlanfejlesztés és -kezelés hatékonyságára. Végül az innovatív lakhatási modelleket is kutatni kell az uniós tagállamokban, feltárva azokat a stratégiákat, amelyek mind a megfizethetőséget, mind a fenntarthatóságot javítani tudják.

A tanulmány elkészítésére az EGSZB a Civil társadalmi szervezetek csoportjának kérésére adott megbízást.

SOON IN THE EESC/CULTURAL EVENTS

A versenyképességi irányt? nem teremt egyensúlyt az üzleti igények és a munkavállalói jogok között

Az Európai Szakszervezetek Szövetsége (ESZSZ), Európa legnagyobb szakszervezeti szövetsége, amely 45 millió munkavállalót képvisel európai szinten, elutasította a versenyképességi iránytű, az Európai Bizottság uniós gazdaságélénkítő tervének támogatását. Az ESZSZ számára az iránytű jelenlegi formájában elfogadhatatlan. Esther Lynch-csel, az ESZSZ főtitkárával beszélgettünk a munkavállalóknak az iránytűvel szembeni legfőbb kifogásairól, valamint a szociális jogok európai pillérének sorsáról a drasztikus deregulációra és a versenyképességre helyezett nagyobb hangsúlyra irányuló új felhívások tükrében.

Az uniós szakszervezetek máris elégedetlenségüknek adtak hangot az Európai Bizottság legújabb, az uniós gazdaság élénkítésére irányuló tervével kapcsolatban. Ön szerint mi a legfőbb hibája az Európai Bizottság versenyképességi iránytűjének? A tervben szereplő javaslatok közül melyeket tartja különösen aggályosnak?

Az Európai Bizottság versenyképességi iránytűjével az a fő probléma, hogy a deregulációt helyezi előtérbe a minőségi munkahelyek teremtéséhez, az erős európai iparpolitika kialakításához és a magas színvonalú közszolgáltatások biztosításához szükséges beruházásokkal szemben. Hasonlóképpen, bár az iránytű fontosnak tartja a minőségi munkahelyeket a versenyképes gazdaság elérése érdekében, ahelyett, hogy a jogok megerősítéséhez, a munkakörülmények javításához és a kollektív tárgyalások előmozdításához szükséges jogszabályokat javasolná, a dereguláció előmozdításával aláássa ezeket a kiemelt célokat, ami a munkakörülmények romlásához és a munkahelyek bizonytalanságához vezethet.

Az egyik legaggasztóbb javaslat a 28. rendszer bevezetése, amely lehetővé tenné a vállalatok számára, hogy a nemzeti munkaügyi törvényeken kívül működjenek. Ez komolyan aláásható a foglalkoztatási jogszabályokat Európa-szerte, ami a munkavállalók jogainak és védelmének lefelé ívelő spiráljához vezethet.

Hasonlóképpen rendkívül problematikus a „gold-plating” tilalma – azaz annak lehetősége, hogy a kormányok az európai irányelvek által előírt minimumszabályoknál szigorúbb jogszabályokat fogadjanak el. Az uniós irányelvek lényege – az uniós rendeletektől eltérően – az, hogy az irányelvek minden ország számára minimumszabályokat állapítanak meg. Ha ezeket a minimumokat felső határértékekké változtatnánk, az nem csak ezt az alapelvet szegné meg, hanem súlyosan hátrányos lenne a munkavállalókra nézve is, és semmissé tenné az egészségügy, az oktatás, a munkahelyi egészségvédelem és biztonság vagy a méltányos bérezés terén nehezen elért eredményeket, hogy csak néhányat említsünk.

Az a tény, hogy az iránytű támogatja a hosszabb munkával töltött életszakaszon alapuló nyugdíjreformokat, szintén problémás, mivel az ilyen intézkedések túlzott terhet rónak a munkavállalókra anélkül, hogy foglalkoznának a fenntartható és méltányos nyugdíjrendszerek szükségességével.

Az iránytű továbbá erősen az üzleti szféra javára elfogult, számos ígéretet tesz az üzleti csoportoknak, anélkül, hogy konkrét kötelezettséget vállalna a munkavállalók javát szolgáló jogszabályokra. Ez magában foglalja az olyan intézkedések hiányát, amelyek biztosítanák, hogy az állami beruházásokat minőségi munkahelyek létrehozására használják fel, nem pedig egyszerűen a vállalati nyereség növelésére.

Összefoglalva, a versenyképességi iránytű nem teremt egyensúlyt az üzleti igények és a munkavállalók jogai és jólléte között, így jelenlegi formájában elfogadhatatlan javaslatnak minősül.

Ön szerint veszélybe kerülhet-e a szociális jogok európai pillérének végrehajtása?

Az Európai Bizottság nemrégiben közzétett 2025-ös munkaprogramjában papíron megújította a szociális jogok európai pillére melletti elkötelezettségét. A gyakorlatban azonban ugyanez a munkaprogram 2019 óta az első, amelyben nem található szociális jogalkotási kezdeményezés.

Ezzel szemben az Európai Bizottság 2025-re nyolc, az „egyszerűsítéshez” kapcsolódó jogszabályt javasolt. Az adminisztratív túlterhelést senki sem szereti, és a szakszervezetek igyekeznek megoldásokat javasolni ennek orvoslására, például a közbeszerzésre vonatkozó szabályok tekintetében.

Egyértelmű azonban, hogy az Európa előtt álló problémákat nem lehet egyszerűsítéssel megoldani.

A szociális jogok európai rendszerének megvalósítását leginkább az Európa-szerte előre jelzett elbocsátási hullám fenyegeti. Ez nemcsak a béreket és a munkahelyek biztonságát, hanem a nyugdíjakat, a szociális védelmet és a pillér számos más elvét is veszélyeztetni fogja.

Biztosítani kell a minőségi munkahelyek védelmét és létrehozását célzó beruházásokat, beleértve a SURE 2.0 eszközt és egy erős uniós beruházási mechanizmust, valamint be kell vezetni a minőségi munkahelyek biztosításához szükséges jogalkotási kezdeményezéseket.

Ha nem a szabályozási terhek csökkentése a megoldás, akkor mit tehet az EU, hogy megerősítse pozícióját a jelenlegi globális gazdasági környezetben?

Az elbocsátások főként a beruházások hiányából fakadnak. Ez ugyanúgy igaz a magán-, mint az állami beruházásokra.

Ahelyett, hogy a munkavállalók fizetésébe és az oly szükséges kutatásba és fejlesztésbe fektetnének be, a vállalatok a zsákutcás osztalékfizetést és részvény-visszavásárlást helyezik előtérbe, ami hátráltatja az ökológiai és technológiai fejlődést itt Európában.

Az elmúlt években az USA és Kína jelentős állami beruházások hullámát indította el. Eközben az EU azzal volt elfoglalva, hogy új szabályokat fogadjon el, amelyek a tagállamokat megszorításokra kényszerítették.

Az EU-nak sürgősen irányt kell váltania. A nagyszabású állami beruházások – a minőségi munkahelyteremtést biztosító szociális követelményekkel együtt – előfeltételei a szociális jogok európai pillére megvalósításának.

Esther Lynch, az Európai Szakszervezetek Szövetségének (ESZSZ) főtitkára. Széles körű szakszervezeti tapasztalattal rendelkezik ír, európai és nemzetközi szinten, az ESZSZ főtitkárhelyettese és szövetségi titkára is volt. Tevékenységei során a munkavállalók és a szakszervezetek jogainak megerősítésére irányuló erőfeszítéseket irányította, befolyást gyakorolva a megfelelő minimálbérekről, az átlátható és kiszámítható munkafeltételekről és a visszaélések bejelentéséről szóló kulcsfontosságú irányelvekre. Kampányokat vezetett továbbá a szociális jogok európai pillérével és a méltányos bérezéssel kapcsolatban. Munkája nyomán 15 kötelező érvényű határértéket fogadtak el a rákkeltő anyagoknak való kitettségre vonatkozóan, és elősegítette a szociális partnerek közötti, a digitalizálásról és a reprodukciót károsító anyagokról szóló megállapodásokat. Az örök feminista Esther azért dolgozik, hogy megszűnjön a főként nők által végzett munka alulértékelése.

Az ESZSZ 42 európai ország 94 szakszervezetének 45 millió tagját, valamint 10 európai szakszervezeti szövetségét képviseli.

A bejelentett dereguláció egy lépést jelent a helyes irányba

Kinga Maria Grafa cikke

Az európai vállalkozások továbbra is túlzott bürokráciával, az egységes szabályozás hiányával és növekvő költségekkel szembesülnek. Ez a túlszabályozás visszafogja növekedésüket, és megakadályozza őket abban, hogy lépést tartsanak a világ más részein működő versenytársakkal. Európának abba kell hagynia az egy helyben toporgást – a vállalkozóknak valódi változásra van szükségük, nem pedig arra, hogy még több elemzés készüljön az évek óta ismert akadályokról. Kulcsfontosságú pillanathoz érkeztünk, amikor beszéd helyett a tettek mezejére kell lépnünk – írja Kinga Maria Grafa, a Lewiatan lengyel üzleti szövetség képviselője.

Az Európai Bizottság a közelmúltban ismertette a versenyképességi iránytűt, a következő öt évre szóló ütemtervet, amelynek célja az EU gazdasági helyzetének megerősítése és az európai vállalkozások támogatása. Az Európai Bizottság által javasolt lépések helyesek. Az üzleti világ már régóta szorgalmazta ezeket a változtatásokat, a „versenyképességet” és az „egységes piacot” tekintve a legfőbb prioritásnak. Ám ha az EU globális szinten versenyképes kíván lenni, azonnal cselekednie kell. Egy erős gazdaságot alapul véve sürgősen észszerűsítenünk kell a szabályozást, csökkentenünk az energiaköltségeket, és érdemi támogatást kell biztosítanunk a beruházások és az innováció számára. A geopolitikai környezet változékonysága miatt véglegesítenünk kell a kulcsfontosságú partnerekkel kötendő szabadkereskedelmi megállapodásokat is – például azokat, amelyek tárgya a kritikus fontosságú nyersanyagokhoz való hozzáférés.

Napjainkban az európai vállalkozások továbbra is túlzott bürokráciával, az egységes szabályozás hiányával és növekvő költségekkel szembesülnek. A világ más részein működő versenytársak gyorsabban növekszenek, az európai vállalkozások növekedését pedig visszafogja a túlszabályozás. Az Európai Bizottságnak konkrét reformokat kell előterjesztenie, amelyek valóban javítják majd az EU üzleti környezetét. A versenyképességi iránytű foglalkozik a növekedés és a termelékenység EU-n belüli fő akadályaival, például a magas energiaköltségekkel, a túlszabályozással, valamint a készség- és munkaerőhiánnyal. Ez helyes lépés, de a legfontosabb az, hogy meg is valósuljon a gyakorlatban. Ez olyan jogalkotási javaslatokat és cselekvési terveket jelent, amelyek előmozdítják a versenyképességet, nem pedig fékezik azt.

Az egységes piac az európai integráció egyik legnagyobb sikertörténete, de a benne rejlő lehetőségeket teljes mértékben ki kell aknázni. Elfogadhatatlan, hogy az egységes piacon 20 évvel ezelőtt azonosított akadályok továbbra is fennálljanak. Az Európai Unió Tanácsa lengyel elnökségének lehetősége van arra, hogy ezt megváltoztassa, és kulcsfontosságú prioritásként kezeli a szolgáltatásnyújtás szabadságát. Ez nemcsak a közlekedési ágazat, hanem a szakmai szolgáltatásokat kínáló vállalatok egyre népesebb csoportja számára is létfontosságú. Sajnálatos módon a Letta- és a Draghi-jelentés nem fordít kellő figyelmet erre a kérdésre. Enrico Letta kizárólag az építőiparra és a kiskereskedelemre összpontosított, míg Mario Draghi nem vette figyelembe az Európai Bizottságnak azokra a további lépésekre vonatkozó becsléseit, amelyek felszabadíthatják a szolgáltatási piacban rejlő lehetőségeket. Pozitív fejlemény, hogy Sauli Niinistö jelentése kiemelte a szolgáltatások szerepét a reziliencia és a biztonság kiépítésében. Mindenki számára

nyilvánvaló, hogy ez mennyire fontos a jelenlegi geopolitikai környezetben. Ez áll a hátterében annak, hogy az Európai Bizottság javaslatot tesz a „28. rendszerre”, vagyis egy olyan szabályrendszerre, amely kiterjed az adózás, a munkajog és a társasági jog területére is. E kezdeményezés célja, hogy egyszerűsítse a határokon átnyúló tevékenységeket, különösen a kkv-k számára; ebben a szakaszban azonban még nem ismerjük eléggé a javaslatot ahhoz, hogy értékelni tudjuk azt.

A bejelentett dereguláció és jogszabályi egyszerűsítés nyilvánvalóan egy lépés a helyes irányba. Most azonban itt az ideje, hogy a javaslatokat átültessék a gyakorlatba. Ennek során pedig az adatszolgáltatási teher egyszerű csökkentésénél többet kell elérni. Reméljük, hogy az Európai Bizottság alaposan „auditálja” az uniós jogszabályokat, és ennek alapján konkrét javaslatokat terjeszt elő az EU szabályozási környezetének gyors javítására.

Várakozással tekintünk a Krakkóban tartandó egységes piaci fórum elé, és várjuk a Lewiatan tagjainak részvételével folytatott nyilvános konzultáció következtetéseit. A cél a következő egységes piaci stratégia összeállítása lesz.

Kulcsfontosságú pillanathoz érkeztünk, amikor beszéd helyett a tettek mezejére kell lépnünk, és olyan megoldásokat kell bevezetnünk, amelyek valóban lehetővé teszik az európai vállalkozások fejlődését. Az uniós intézmények és a szociális partnerek közötti párbeszéd elengedhetetlen lesz ahhoz, hogy olyan megoldások szülessenek, amelyek megfelelnek a vállalkozások valós igényeinek. Ha nem hozunk merész döntéseket, értékes időt veszítünk, és lemaradunk a globális versenyben.

Kinga Maria Grafa *a Lewiatan szövetség európai ügyekért felelős főigazgató-helyettese és a BusinessEurope állandó küldöttje**.** Végzettsége szerint politológus és újságíró, az EU működéséről pedig az európai integrációért felelős bizottság hivatalánál (2008–2009) és az Európai Parlamentnél (2009–2014) dolgozva szerzett tapasztalatokat. Emellett egy, a lengyel arisztokráciáról szóló könyv társszerzője, valamint az amerikai külpolitikáról, az amerikai elitről és a kulturális diplomáciáról szóló tudományos publikációk szerzője is.*

Future 500: az európai vállalkozások fejlesztése a globális siker érdekében

„Itt az ideje, hogy Mario Draghi jelentése alapján konkrét lépéseket tegyünk, mielőtt az valahol eltűnik a politikai útvesztőben. Jó stratégákra és olyan döntéshozókra van szükségünk, akik tovább tudnak lépni ebből a jelentésből, és stratégiákat tudnak kidolgozni az EU iparpolitikájára vonatkozóan” – jelentette ki Stjepan Orešković horvát vállalkozó és kutató. Jörn Fleckkel, az Atlantic Council transzatlanti agytröszt vezető igazgatójával a brüsszeli Conclave II. nyilvános nemzetközi konferencián közösen mutatta be a nagyszabású „Future 500” kezdeményezést. Az Atlantic Council szélesebb körű „SEEUS Futures” platformjának részeként a „Future 500” ötszáz olyan európai vállalkozás kiválasztását és támogatását célozza, amelyek rendelkeznek a jelentős növekedés és globális

hatás eléréséhez szükséges feltételekkel. A cél az, hogy az új európai vállalkozókat segítsék a globális versenyben való helytállásban, erősítve Európa jelenlétét a nemzetközi gazdasági színtéren. Stjepan Orešković beszélt nekünk a projektről.

Bemutatná röviden a „Future 500” projekt alapkoncepcióját?

A kezdeményezés az Európa jövőjéről szóló fontos jelentések – a Draghi-, Letta- és Heitor-jelentések – meglátásaira támaszkodik, és kettős, tudományos és üzleti szemszögből elemezve azokat felvet néhány kritikus kérdést: ki fogja végrehajtani ezeket a versenyképességi terveket és a most közzétett versenyképességi iránytűt? Milyen mechanizmusokat fognak alkalmazni? Milyen költségekkel jár majd mindez? És milyen megtérülés várható a közelmúltban nagy növekedést felmutató egyesült államokbeli vállalatokéhoz képest? A „Future 500” projekt az Egyesült Államokat, az EU-t és Délkelet-Európát képviselő SEEUS platform sarokköve, és célja, hogy növelje a láthatóságot és az együttműködést e régiók között. Stratégiai szempontból úgy tervezték meg, hogy Európa sürgős szükségletét elégítse ki, hogy olyan dinamikus környezetet teremtsen, amelyben a helyi vállalkozások képessé válnak arra, hogy a globális színtéren vezető szerepet töltsenek be. A kezdeményezés a kockázati tőkéhez való hozzáférésre, a stratégiai iránymutatásra és a nemzetközi hálózatépítésre összpontosít, olyan szakértők szakértelmére támaszkodva, mint **Dani Rodrik** a Harvard Egyetemről és **Beata Jaworcik** az EBRD-től, hogy olyan 21. századi iparpolitikákat dolgozzanak ki, amelyek jelentősen erősítik versenyképességünket.

Vannak már olyan potenciális jelöltjei, akik bekerülhetnek az ötszáz kiválasztott vállalkozás közé? Melyek azok az alapvető követelmények, amelyeket egy vállalkozásnak teljesítenie kell ahhoz, hogy kiválasztásra kerüljön?

Konkrét vállalkozások kiválasztása még nem történt meg, de a „Future 500” olyan vállalkozásokat céloz meg, amelyek jó lehetőségekkel rendelkeznek a méretezhetőség és a gyors növekedés szempontjából. A folyamat nyitott és folyamatos lesz, amely a vállalkozások gazdasági potenciálját, innovációs kapacitását és az adott ágazatban betöltött stratégiai jelentőségét helyezi előtérbe. Arra is törekedni fogunk, hogy partnerségeket alakítsunk ki olyan multilaterális fejlesztési bankokkal és befektetőkkel, amelyek már most is segítik a vállalkozásokat abban, hogy versenyképes erőként lépjenek fel. Elsőbbséget élveznek majd azok a vállalkozások, amelyek már most is szilárd növekedési pályát, innovációs képességeket és globális terjeszkedésre irányuló törekvést mutatnak. Ez biztosítja, hogy a vállalkozások ne csak piacvezetők, hanem úttörők is legyenek a technológia és az üzleti modellek tekintetében. Olyan jelentős projektek tapasztalataira fogunk építeni, mint a „Scale-Up Europe", alapítókat, befektetőket, vezetőket és kutatókat hozva össze azzal a céllal, hogy Európát a technológiai bajnokok otthonává tegyék. Az uniós tagjelölt országok számára ezek a potenciálisan kiválasztott vállalkozások különösen fontosak: konkrét példákkal szolgálnak majd arra, hogy az új gazdaság elvei hogyan működnek a gyakorlatban, és példaképül állítják az ambiciózus, nemzetközileg versenyképes vállalkozásokat, amelyek nem a nemzeti adófizetők finanszírozására támaszkodnak elsősorban.

Mennyire optimista Európa globális versenyképességi potenciáljával kapcsolatban?

Jelentős okunk van az optimizmusra azzal kapcsolatban, hogy Európa képes megerősíteni globális versenyképességét, ha magunk mögött hagyjuk a ma uralkodó önsajnálatot. Az Nvidia nélkül számítva az euróövezeti részvénypiac teljes hozama felülmúlta az S&P 500 indexet, amióta a piac 2022 végén felfelé indult. Az európai szociális és egészségügyi rendszereknek köszönhetően az emberek hosszabb ideig maradnak egészségesek és aktívak, sokkal alacsonyabb költségek mellett, ami globális szinten pozitívan befolyásolja gazdaságunk termelékenységét és versenyképességét.

Igyekszünk Immanuel Kant „valódi lelkesedéssel” kapcsolatos gondolatait tükrözni, amelyeket a francia forradalom kapcsán vetett fel. Egy ilyen hozzáállás képes a kihívásokat motiváló erővé alakítani és legyőzhetetlennek tűnő elszántságot teremteni. Kevesebb gazdag cimborára és engedelmes ölebre – tehetős, önelégült elitre és túlságosan engedelmes, ambíció nélküli követőre – van szükségünk, akiket az elmúlt két évtizedben előnyben részesítettek. Ehelyett több „éhes fiatalra” van szükségünk – elkötelezett, ambiciózus emberekre, akik készen állnak arra, hogy felnőjenek a kihíváshoz.

A „Future 500” kezdeményezés célja, hogy proaktív módon foglalkozzon a versenyképességi jelentésekben felvetett krónikus problémákkal, például a merész innováció és a vállalkozások bővítésének szükségességével. Európa globális helyzete nagymértékben attól függ majd, hogy képes-e integrálni a csúcstechnológiákat, előmozdítani a vállalkozói tehetségeket és finomhangolni az iparpolitikákat az inkluzív növekedés támogatása érdekében. A kezdeményezés a jól képzett munkaerő, a gazdag innovatív örökség, valamint a hagyományos és új ipari ágazatok kiaknázásával – és az olyan problémák kezelésével, mint a szabályozási széttagoltság és a piaci egyensúlyhiány – arra törekszik, hogy termékeny környezetet teremtsen a vállalkozók és az innovátorok számára.

Röviden, a „Future 500” kezdeményezés fontos lépést jelent az európai gazdasági környezet tesztelésében, amely a kontinenst globális versenytársként pozícionálja a nagy potenciállal rendelkező vállalkozások támogatásával és a vállalkozói ökoszisztéma megerősítésével. Nincs esélyünk nyerni a versenyben, ha nem tudjuk, kik a versenytársaink.

Dr Stjepan Orešković tudós és vállalkozó. Az Európai Tudományos és Művészeti Akadémia tagja és a Bosqar Invest alapítója. Családja vezetése alatt a Bosqar Invest öt év alatt 300-ról több mint 16 000 alkalmazottra nőtt, példát mutatva a tudományt, a technológiát, a nyugdíjalapok és más alapok befektetéseit, valamint a bátor vállalkozói szellemet integráló briliáns terjeszkedési stratégiáról, ami a Draghi-jelentés által szorgalmazott létfontosságú megközelítés. Valószínűleg ez a stratégiai irány befolyásolta az Atlantic Council által indított Future 500 projektet, amelyről ő is beszél.

Az ECCJ nemet mond az omnibusz csomagra: a vállalati érdekek nem irányíthatják az uniós politikát

Az Európai Bizottság hamarosan közzéteszi a vállalati beszámolási kötelezettségekre vonatkozó jogalkotási reformcsomagot, az úgynevezett „omnibusz csomagot”. A csomag célja, hogy egyszerűsítse és észszerűsítse a fenntarthatósági szabályokat, egyszerűsítve a beszámolási kötelezettségeket a vállalatok számára. Novemberi bejelentése óta az említett csomag az egész EU-ban sokkolta a közvéleményt, és rengeteg vitát és elutasítást váltott ki különböző csoportok részéről. A civil társadalmi szervezetek, a szakszervezetek, a vállalkozások, a befektetők, a jogászok és a tudományos szakemberek egyaránt aggodalmuknak adtak hangot az omnibusz csomag kapcsán, amely deregulációhoz

vezethet, és sürgették az Európai Bizottságot, hogy gyengítés helyett inkább védje ezeket az eszközöket. Andriana Loredan, az Európai Koalíció a Vállalati Igazságosságért (European Coalition for Corporate Justice – ECCJ) képviseletében elmondja, mi is forog kockán, és miért ellenzik az omnibusz csomagot az olyan civil társadalmi szervezetek, mint az ECCJ.

A versenyképesség ürügyként szolgál az olyannyira szükséges fenntarthatósági rendeletek deregulációjához

Az omnibusz csomag az európai zöld megállapodás középpontjában álló három kulcsfontosságú fenntarthatósági eszközre összpontosít, nevezetesen a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati beszámolásról szóló irányelvre (CSRD), a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati átvilágításról szóló irányelvre (CSDDD) és a taxonómiai rendeletre. Ez a csomag az új Európai Bizottság irányváltásának közvetlen eredménye, amely Mario Draghinak az európai versenyképesség jövőjéről szóló, 2024. szeptemberi jelentésével kezdődött. Draghi jelentése az uniós piacok stagnálását részben a vállalkozásokra nehezedő túlzott szabályozási terheknek tulajdonítja, miközben egyszerűen figyelmen kívül hagy más kulcsfontosságú tényezőket, például a multinacionális vállalatok spekulációja által kiváltott olaj-, gáz- és élelmiszer-inflációt. Draghi jelentése szerint az EU fenntarthatóságra vonatkozó beszámolási és átvilágítási kerete a szabályozási terhek egyik fő forrása. A fenntarthatósági jogszabályok és az EU versenyképességének érzékelt hiánya közötti kapcsolat bizonyítása nélkül ez a szűk perspektíva ürügyként szolgált a fenntarthatósági jogszabályok teljes felszámolásához.

Ezzel az omnibusz csomaggal az Európai Bizottság egyszerűsíteni kívánja a közelmúltban a nagyvállalatok által az emberekre és a környezetre gyakorolt hatások kezelése érdekében elfogadott legkritikusabb eszközöket. Ez magában foglalja a CSDDD-t is, amelyet csak tavaly fogadtak el, és amely még végrehajtás előtt áll.

Az omnibusz csomag tartalmának megvitatása egyelőre spekulatív marad. Az omnibusz csomaggal kapcsolatos egyik legjelentősebb kockázat azonban a fenntarthatósági eszközökről szóló jogalkotás újraindítása, ami a kulcsfontosságú rendelkezések (például a polgári jogi felelősség vagy az éghajlatvédelmi átállási tervek a CSDDD keretében) újratárgyalásához vezethet. Az ECCJ határozottan ellenzi a korábban elfogadott fenntarthatósági jogszabályok tárgyalásának újbóli megnyitását. Ez növelné a szabályozási bizonytalanságot, veszélyeztetné az emberi jogok és a környezet vállalkozások általi tiszteletben tartását, és büntetné az elsőként lépőket.

Aránytalan üzleti befolyás egy hibás konzultációs folyamat közepette

Az omnibusz csomag bejelentése és a javaslat Európai Bizottság általi kidolgozása az átláthatóság teljes hiányával, valamint az uniós szerződésjog és az Európai Bizottság saját eljárási szabályainak figyelmen kívül hagyásával történt.

Az Európai Bizottság nagyon rövid időn belül elő kívánja terjeszteni omnibusz kezdeményezését, ami nem tesz lehetővé megfelelő hatásvizsgálatot és nyilvános konzultációt. Ez a megközelítés összeegyeztethetetlen az uniós döntéshozatali folyamatokban való részvétel jogával, amely az uniós szerződésjog által védett demokratikus elv. Ellentmond továbbá az Európai Bizottság minőségi jogalkotásra vonatkozó saját iránymutatásainak, amelyek széles körű és átlátható konzultációt írnak elő az érdekelt felekkel az Európai Bizottság szakpolitikai döntéshozatali folyamata során.

Ehelyett az Európai Bizottság 2025 februárjában látszólagos konzultációt, úgynevezett „valóshelyzet-vizsgálatot” tartott az érdekelt felek egy kis, szelektált csoportjával, elsősorban nagyvállalatokkal és vállalkozói szövetségekkel. E vállalatok közül jelenleg több ellen per folyik saját tevékenységük során vagy értékláncukban elkövetett emberi jogi vagy környezeti visszaélések miatt. Ezért érdekükben áll, hogy a munkavállalók, a helyi közösségek és az éghajlat kárára gyengítsék a fenntarthatósági jogszabályokat. Ezenkívül a nagyvállalatok aránytalan képviselete éles ellentétben állt a civil társadalom alulreprezentáltságával. A civil társadalmi szervezetek, a szakszervezetek és a kisvállalkozások csak szimbolikusan képviseltették magukat, míg a vállalati visszaélések áldozatai és a fenntarthatósági rendeleteket szorgalmazó vállalkozások teljes mértékben ki voltak zárva a megbeszélésekből.

Az omnibusz csomag: potenciális fenyegetés az ambiciózus klímapolitikák számára

Úgy tűnik, hogy Ursula von der Leyen elnök és Valdis Dombrovskis biztos, aki az egész „egyszerűsítési” törekvést felügyeli, beállt a legnagyobb, legerősebb vállalatok programja mögé. Az úgynevezett valóshelyzet-vizsgálat során az Európai Bizottság kulcsfontosságú partnerei között pont azokat a vállalatokat találjuk, amelyek üzleti tevékenysége jelentős mértékben hozzájárul az éghajlatváltozáshoz, és amelyek érdekeltek az éghajlatváltozással kapcsolatos kötelezettségek mérséklésében, például az olaj-, gáz-, petrolkémiai, gépjárműipari és pénzügyi ágazatban működő vállalatok. Tekintettel a jelenlegi klímaválságra és annak az emberekre és a környezetre gyakorolt káros hatásaira, ez aggályokat vet fel azzal kapcsolatban, hogy az omnibusz csomag visszalépést jelent-e az éghajlat-politikák terén.

Az Európai Bizottságnak a dereguláció helyett a végrehajtást kell előtérbe helyeznie

Ha az Európai Bizottság valóban foglalkozik a versenyképességgel és a szabályozási terhek csökkentésével, valamint az emberi jogokkal és az éghajlati igazságossággal, akkor azt kell mérlegelnie, hogy miként lehet hatékonyan végrehajtani a fenntarthatósági eszközöket. Ez könnyen megvalósítható egyrészt olyan iránymutatások kidolgozásával, amelyek segítik a vállalatokat és a tagállami hatóságokat a CSDDD-ben meghatározottak szerint, másrészt pedig a finanszírozás és a kapacitásépítés fejlesztésével. Ez a megközelítés kezelné a Draghi-jelentés azon kritikáját, hogy nem áll rendelkezésre iránymutatás az uniós fenntarthatósági jogszabályok alkalmazásának elősegítéséhez.

Végső soron a kulcsfontosságú fenntarthatósági rendeletek zárt ajtók mögötti titkos átírása – a világ néhány legnagyobb vállalatával együtt – aligha jelenti a valódi versenyképesség eléréséhez vezető utat.

Andriana Loredan *az Európai Koalíció a Vállalati Igazságosságért (ECCJ) szakreferense, és a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati átvilágításról szóló irányelv 2022-es első közzététele óta részt vesz a javaslattal kapcsolatos tanácsadásban. Korábban üzleti vállalkozások emberi jogi felelősségével foglalkozott a kényszermunkával összefüggésben az Anti-Slavery International szervezetnél.*

Nem szabad veszélybe sodorni a több évtized alatt, nehezen elért környezeti, társadalmi és gazdasági eredményeket

Az EU-nak ellen kell állnia a dereguláció csábításának, mivel az csak bizonytalanságot teremtene a vállalkozások számára, gyengítené a fenntarthatóságra épülő versenyképességet és

csökkentené az emberek jóllétét és bizalmát – mondta Danny Jacobs, a flamand környezetvédelmi hálózat (*Bond Beter Leefmilieu – BBL*) vezérigazgatója. Elmondta nekünk, hogy a környezetvédelemmel foglalkozó nem kormányzati szervezetek aggályosnak tartják a rendeletek egyszerűsítésére irányuló legutóbbi uniós javaslatot. Attól tartanak ugyanis, hogy így háttérbe szorulhatnak az európai zöld megállapodás fő ambíciói.

Mi a véleménye a dereguláció val kapcsolatos legutóbbi európai bizottsági kezdeményezésekről, például a versenyképességi iránytűről vagy az omnibusz csomagról?

Az Európai Bizottság olyan dereguláció s és egyszerűsítési menetrendet terjesztett elő, amely gazdasági megfontolásokra épül, és azzal fenyeget, hogy veszélybe sodorja a nehezen elért környezeti, társadalmi és gazdasági eredményeket. Feszültséget teremt az a dilemma, hogy kiigazítsuk vagy megőrizzük az európai vívmányokat, emiatt pedig az EU nehezen tud egyértelmű irányvonalat követni.

Az Európai Bizottság január végén előterjesztett versenyképességi iránytűje jól tükrözi a vállalatok energiaköltségekkel és gazdasági kihívásokkal kapcsolatos aggályait, de közben háttérbe szorít olyan kulcsfontosságú prioritásokat, mint a szennyezőanyag-mentesség és az emberek jólléte, és nem tudja az európai gazdaságot a tiszta, virágzó és körforgásos jövő felé vezetni. Az iránytű azzal a veszéllyel jár, hogy tévútra téríti Európát. Ha úgy próbáljuk ösztönözni a versenyképes dekarbonizációt, hogy közben ebbe nem építünk be társadalmi és környezeti célkitűzéseket, akkor azzal éppen az uniós intézmények legfontosabb célját ássuk alá: a közjó szolgálatát és védelmét.

A civil társadalmi szervezeteket az iránytűben szereplő kockázatos 25%-os egyszerűsítési cél aggasztja. Bár üdvözlendő a szabályozások egyszerűsítése, az alapos értékelés nélküli egyszerűsítés meggyengítheti a kritikus egészségügyi, társadalmi és környezetvédelmi szempontokat. Nem maga a szabályozás akadályozza az üzleti innovációt, hanem az, hogy nem egyértelműek a szabályok. A további dereguláció csak bizonytalan légkört teremtene, és azokat büntetné, akik elsőként lépnek – tehát az élenjáró vállalkozásokat –, ugyanakkor veszélyeztetné az előrehaladást és a fenntarthatóságot.

Attól is tartunk, hogy ez az egyszerűsítési törekvés a környezetvédelmi és társadalmi célkitűzések rovására fog menni. A fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati beszámolásról szóló irányelvnek (CSRD), a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati átvilágításról szóló irányelvnek (CS3D) és az uniós taxonómiának számos hiányossága van, és egyikük sem irányzott elő olyan mélyreható változtatásokat, mint amilyeneket lehetett volna. Ha már erről az egyébként is alacsony szintről még tovább gyengítenék őket, akkor értelmetlenné válnának ezek az irányelvek.

Egy másik konkrét példa arra, hogy mi történik jelenleg: Az elmúlt években hatalmas problémát jelentett Flandriában a per- és polifluor-alkil anyagok (PFA-anyagok) jelenléte: térségünk nagy része ilyen vegyszerekkel szennyezett, ami több százezer embert érint. Az tűnik a leghatékonyabb módszernek, ha a vegyi anyagokra vonatkozó jogszabályban (REACH) korlátozzuk vagy tiltjuk be a PFA-anyagokhoz hasonló anyagokat, hogy ezzel kezelni lehessen azokat a kockázatokat, amelyeket ezek a különböző ipari folyamatokban, valamint termékekben (keverékekben és árucikkekben) használt vegyszerek jelentenek. Ha az Európai Bizottság a továbbiakban nem tartaná fontosnak, hogy szigorú REACH-rendelet legyen hatályban, az növelné a veszélyes vegyi anyagoknak való kitettség kockázatát, ami káros a közegészségre. A vállalatoknak kevesebb kötelezettségük lenne arra, hogy biztonságos alternatívát keressenek, ami gátolja az innovációt a fenntartható kémia területén. Növekedhet a környezetszennyezés, mivel a kevésbé szigorú szabályok veszélyesebb kibocsátáshoz és hulladékokhoz vezetnek. A fogyasztók nagyobb kockázatnak vannak kitéve, mivel nem ellenőrzik annyira alaposan, hogy milyen mérgező anyagok fordulhatnak elő a termékekben. Mindez azt eredményezheti, hogy az európai vállalatok lemaradnak a biztonságosabb és környezetbarátabb termékekre való globális átállásban, és piaci részesedést veszítenek olyan versenytársakkal szemben, akik időtálló innovációkat alkalmaznak.

Mennyire bizakodóak a zöld megállapodás kimenetelével kapcsolatban – annak fényében, hogy az Európai Bizottság milyen irányvonalat jelentett be nemrég az európai gazdaság fellendítésére?

Az Európai Bizottság 2025. évi munkaprogramja ígéreteket és veszélyeket is tartalmaz. A dekarbonizációra és a megfizethető energiára vonatkozó vállalások ugyan jelzésértékűek egy tisztább és reziliensebb Európa felé vezető lehetséges út szempontjából, fennáll viszont annak a veszélye, hogy háttérbe szorulnak az európai zöld megállapodás fő ambíciói. Egyre több aggodalom övezi a javasolt salátarendeletet, amely az „egyszerűsítés” ürügyén utat nyithat a vállalati felelősség deregulációjához. A közelmúlt tendenciái azt mutatják, hogy túl gyakran használják az egyszerűsítést alapvető biztosítékok gyengítésére – a vegyi anyagokra vonatkozó jogszabályoktól kezdve a mezőgazdaságig. Jó példa erre a közös agrárpolitika (KAP) 2024. márciusi, sietős reformja, amely zöld biztosítékokat szüntetett meg. A REACH rendelet annak idején a közegészség és a környezet védelmének eszközeként jött létre, azonban régóta esedékes felülvizsgálata most azzal a kockázattal jár, hogy az ipari szabályok megkönnyítése érdekében „egyszerűsítési” intézkedésként újracsomagolják.

Alig néhány hónappal ezelőtt Ursula von der Leyen elnök ígéretet tett arra, hogy folytatódik az európai zöld megállapodás valamennyi céljának megvalósítása. A jelenlegi munkaprogram azonban nem ezt mutatja, nem kezeli ugyanis kiemelten azokat a célokat, ahol a legsürgetőbb lenne a fellépés, különösen ilyen a szennyezőanyag-mentességi célkitűzés.

Ön szerint a javasolt dereguláció negatív hatással lehet a fenntarthatóságra és az eddig elért eredményekre?

Az EU-nak ellen kell állnia a dereguláció csábításának, mivel az csak bizonytalanságot teremtene a vállalkozások számára a szabályozás terén, csökkentve számukra a kiszámíthatóságot, gyengítené a hosszú távú fenntarthatóságra épülő versenyképességet és kikezdené az emberek jóllétét és bizalmát.

Az EU-nak garantálnia kell, hogy a bürokrácia csökkentése nem jár a környezet és a közegészség védelmének visszaszorításával. A cél, hogy az intelligens végrehajtás megerősítse, ne pedig aláássa az európai zöld megállapodást. Nem jelent gazdasági erőre irányuló stratégiát, ha a bürokrácia csökkentésének ürügyén meggyengítjük a kulcsfontosságú környezeti és szociális védelmet. Meggondolatlan visszalépésről van szó, amely pont azokat a szabályokat fogja ellehetetleníteni, melyek célja, hogy gazdaságunk időtállóvá váljon. Mindez még inkább azzal a nyugtalanító kockázattal jár, hogy egy évtized alatt sem sikerül eredményeket elérni a fenntarthatóság terén.

Mindezek mellett Unió-szerte egyre nagyobb nyomás nehezedik a civil társadalomra, külföldi ügynökökre vonatkozó korlátozó törvényekkel, a tiltakozások elleni erőszakos fellépésekkel és az alapvető jogokat fenyegető finanszírozási megszorításokkal. Az európai demokráciapajzsnak és a küszöbön álló uniós civil társadalmi stratégiának nemcsak szimbolikus vállalásokat kell tennie, hanem jogi védelmet, fenntartható finanszírozást és strukturált civil párbeszédet kell biztosítania az uniós intézményekkel. Az Európai Bizottság munkaprogramjának prioritásként kell kezelnie a demokrácia védelmét, méghozzá úgy, hogy ehhez megerősíti a civil társadalmat. Független és megfelelő forrásokkal rendelkező civil társadalom nélkül maga az európai demokrácia is veszélyben van.

Danny Jacobs *a Bond Beter Leefmilieu – BBL (egy 135 környezetvédelemmel foglalkozó flamand nem kormányzati szervezetet tömörítő belgiumi szövetség) vezérigazgatója és egyben az Európai Környezetvédelmi Hivatal (a környezetvédelemmel foglalkozó polgári szervezetek legnagyobb európai hálózata, amely mintegy 30 millió egyéni tagot és támogatót képvisel) belga képviselője.*

Szerkeszt?

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Laura Lui (ll)

A szám elkészítésében közrem?ködött

Christian Weger (cw)
Daniela Vincenti (dv)
Dimitra Panagiotou (dm)
Erika Paulinova (ep)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Laura Lui (ll)
Leonard Mallet (lm)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanas (mg)
Margarida Reis (mr)
Millie Tsoumani (mt)
Pablo Ribera Paya (prp)
Samantha Falciatori (sf)
Parminder Shah (sp)
Thomas Kersten (tk)

Koordinátor

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Cím

European Economic and Social Committee
Jacques Delors Building,
99 Rue Belliard,
B-1040 Brussels, Belgium
Tel. (+32 2) 546.94.76
Email: eescinfo@eesc.europa.eu

EESC info is published nine times a year during EESC plenary sessions. EESC info is available in 24 languages
EESC info is not an official record of the EESC’s proceedings; for this, please refer to the Official Journal of the European Union or to the Committee’s other publications.
Reproduction permitted if EESC info is mentioned as the source and a link is sent to the editor.

02/2025